

Monitorizarea mass-media (presa online) în perioada și campania electorală pentru alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021

Raportul nr. 2
11 – 20 iunie 2021

National Endowment *for* Democracy
Supporting freedom around the world

Monitorizarea are loc în cadrul unui proiect implementat de Asociația Presei Independente (API) și finanțat de National Endowment for Democracy (SUA). Opiniile exprimate aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorului.

I. DATE GENERALE

1.1 Obiectivul proiectului: monitorizarea și informarea opiniei publice privind comportamentul editorial al instituțiilor mass-media (presa online) în perioada electorală și în campania electorală pentru alegerile parlamentare anticipate din Republica Moldova din 11 iulie 2021.

1.2 Perioada de monitorizare: 1 iunie 2021 – 11 iulie 2021.

1.3 Criteriile de selectare a instituțiilor mass-media supuse monitorizării:

Portalurile au fost selectate în baza următoarelor criterii obiective: a) relevanță; b) notorietate/audiență; c) limba de difuzare; d) geografie. Astfel, sunt monitorizate portaluri naționale și un portal regional, în limbile română și rusă, cunoscute și indicate ca surse de informații de către respondenții la sondajele de opinie credibile, unele fiind prezente în pozițiile superioare ale sondajelor de măsurare a audienței online.

1.4 Portalurile monitorizate (în ordine alfabetică):

Actualitati.md¹ (limba rusă), Agora.md² (limba română), Gagauzinfo.md³ (limba rusă), Kp.md⁴ (limba rusă), Newsmaker.md⁵ (versiunea în limba rusă), Noi.md⁶ (versiunea în limba română), Realitatea.md⁷ (limba română), Sputnik.md⁸ (limba română), Timpul.md⁹ (limba română), Unimedia.info¹⁰ (limba română).

1.5 Obiectul monitorizării

Întreg conținutul editorial propriu al portalurilor, fără publicitatea marcată corespunzător.

1.6. Echipa

Proiectul este realizat de Asociația Presei Presei Independente (API) în cadrul Coaliției pentru Alegeri Libere și Corecte.

1.7 Cadrul metodologic

Monitorizarea se bazează pe metodologia elaborată de Oxford Media Research Center pentru proiectele de monitorizare ale Organizației Internaționale Campania Globală pentru Libertatea de Exprimare “Articolul 19”, adaptată și completată. Aceeași metodologie a fost utilizată de API și la monitorizarea instituțiilor mass-media în perioadele și campaniile electorale precedente.

¹ Fondat de **Iuri Vitneanski**, membru PSRM, actual vicepreședinte al sectorului Botanica din mun. Chișinău

² Fondat de Interakt Media SRL (administratoare – **Irina Ghelbur**)

³ Fondat de Iusivmedia SRL (administratoare – **Iulia Cîlcic**)

⁴ Pagină electronică a ziarului „Комсомольская правда в Молдове”, editat - de „Комсомольская правда-Basarabia” SRL (administrator – **Serghei Ciuricov**), fondatorul firmei – Exclusiv Media SRL, compania deputatului PSRM **Corneliu Furculiță**

⁵ Fondat de SRL NEWS MAKER, fondator – **Vladimir Soloviov** (administratoare – **Olga Cenușa**)

⁶ Fondat de MLD Media SRL, companie cu șase acționari, inclusiv companii ale omului de afaceri **Vasile Chirtoca**, consilier PSRM în Consiliul Municipal Chișinău, administrator – **Constantin Burghiu**

⁷ Fondat de SRL HB MEDIA, fondator – MMDT SRL (administrator – **Dumitru Țira**)

⁸ Filială a Agenției Internaționale de Presă și Radio Sputnik, fondată de compania de stat Rossiya Sevodnya din Federația Rusă (directoare Sputnik Moldova – **Marina Perekrestova**)

⁹ Fondat de Publicația Periodică „TIMPUL de dimineață” (administrator – **Silviu Tănase**)

¹⁰ Fondat de Miraza SRL (fondatoare și administratoare – **Olesea Banari**)

Metodologia prevede măsurarea și analiza tuturor materialelor jurnalistice și a publicității nemarcate care vizează direct sau indirect teme/subiecte politice și electorale, publicate de cele 10 portaluri informaționale. Monitorizarea are loc în baza unor indicatori *cantitativi* (inclusiv tipul, formatul, durata și tematica informațiilor, protagoniștii, sursele și genul surselor citate, frecvența apariției concurenților electorali) și *calitativi* (contextul favorabil, defavorabil sau neutru de prezentare a fiecărui concurent electoral; analiza de conținut a fiecărui articol: o știre care prezintă un concurent electoral în context pozitiv ori negativ nu indică neapărat tendențiozitatea sau partizanatul instituției media care difuzează știrea; este posibil ca știrea să favorizeze sau să defavorizeze pe unul dintre concurenți, și, cu toate acestea, să fie echidistantă și corectă din punct de vedere profesional).

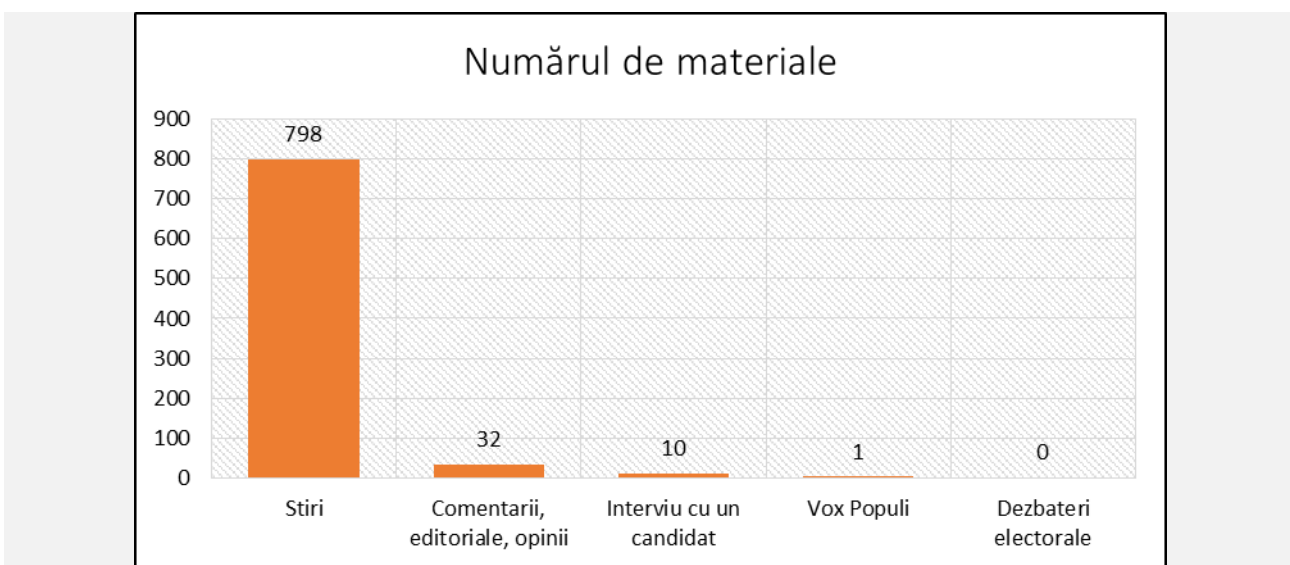
1.8. Lista partidelor și a acronimelor folosite în raport

1. Partidul Politic Partidul Acasă Construim Europa „PACE” - PACE
2. Partidul Politic „Partidul Acțiunii Comune – Congresul Civic” - PACCC
3. Blocul electoral „Renato Usatî” – BERU
4. Partidul Politic „Șor” - PPȘ
5. Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” – PAS
6. Blocul electoral al comuniștilor și socialiștilor – BECS
7. Mișcarea Profesiioniștilor „Speranța – Надежда” - MPSN
8. Partidul Democrat din Moldova - PDM
9. Partidul Politic „Platforma Demnitate și Adevăr” - PPDA
10. Partidul Politic „Partidul Unității Naționale” – PUN
11. Partidul Politic „Democrația Acasă” – PDA
12. Partidul Politic „NOI” - NOI
13. Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” – PDCM
14. Partidul Politic ALIANȚA PENTRU UNIREA ROMÂNILOR - AUR
15. Partidul Politic Partidul Verde Ecologist - PVE
16. Partidul Politic „Partidul Legii și Dreptății” - PLD
17. Partidul Politic „Puterea Oamenilor” – PPO
18. Partidul Regiunilor din Moldova – PRM
19. Partidul „Patrioții Moldovei” – PPM
20. Partidul Politic „PARTIDUL SCHIMBĂRII” - PS
21. Partidul Politic Noua Opțiune istorică – PPNOI
22. Partidul Politic Partidul Oamenilor Muncii – POM
23. Valico Veaceaslav, candidat independent - VV
24. Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” – PSRM
25. Partidul Politic „Partidul Comuniștilor din Republica Moldova” - PCRM
26. Partidul Liberal Democrat din Moldova – PLDM

II. ANALIZA DATELOR

2.1 Tendințe generale

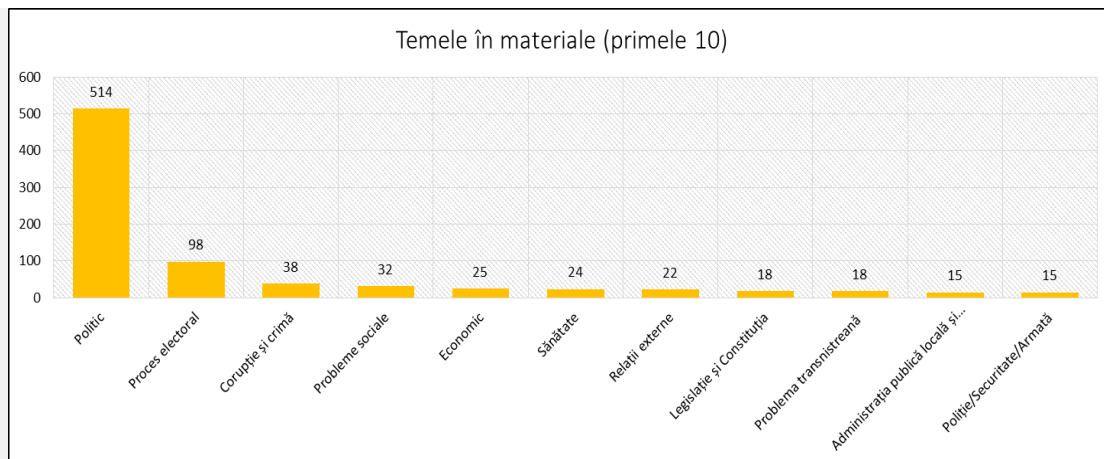
Între 11 și 20 iunie 2021, cele 10 instituții media online monitorizate au publicat, cumulativ, 841 de materiale ce au abordat direct sau indirect campania electorală pentru alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021. Ca și în perioada precedentă de raport, cele mai multe materiale au fost știri – 798 sau aproape 95% din total. În 32 de cazuri, sau aproape 4% materialele au fost publicate sub formă de comentarii, analize sau alte materiale de opinie, iar în alte 10 cazuri a fost vorba despre interviuri cu un candidat. Nu în ultimul rând, în perioada de raport a apărut și un sondaj de opinie de tip Vox Populi.

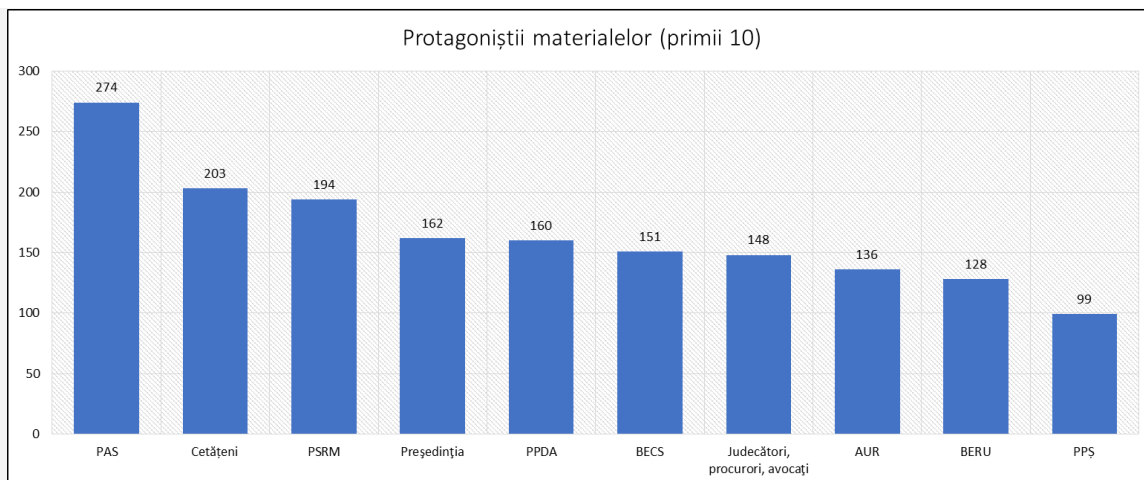
Cele mai multe produse media cu un caracter electoral direct sau indirect au fost publicate de **Noi.md** (145), iar cele mai puține – de **Gagauzinfo.md** (6). Celelalte instituții media online au publicat materiale relevante monitorizării astfel: **Timpul.md** – 137, **Realitatea.md** – 127, **Unimedia.info** – 90, **Actualitati.md** – 88, **Kp.md** – 79, **Agora.md** – 78, **Newsmaker.md** – 65, și **Sputnik.md** – 26. Totodată, **Noi.md** a publicat cele mai multe știri cu un caracter electoral (142), **Timpul.md** – cele mai multe comentarii (14), **Agora.md** – cele mai multe interviuri (5), iar sondajul de tip Vox Populi a fost publicat de **Kp.md**.

În continuare, cea mai mare parte a materialelor a fost publicată sub formă de text (831 de cazuri), 146 dintre ele au fost însoțite de imagini video, iar 7 – de înregistrări audio. Prin urmare, volumul materialelor monitorizate, cuantificat în semne (text) și secunde (video și audio), a constituit în perioada 11-20 iunie 2021, 1797581 de semne, 179944 de secunde, sau aproape 50 de ore pentru imaginile video, și 3043 de secunde, sau aproape 51 de minute pentru materialele în format audio.

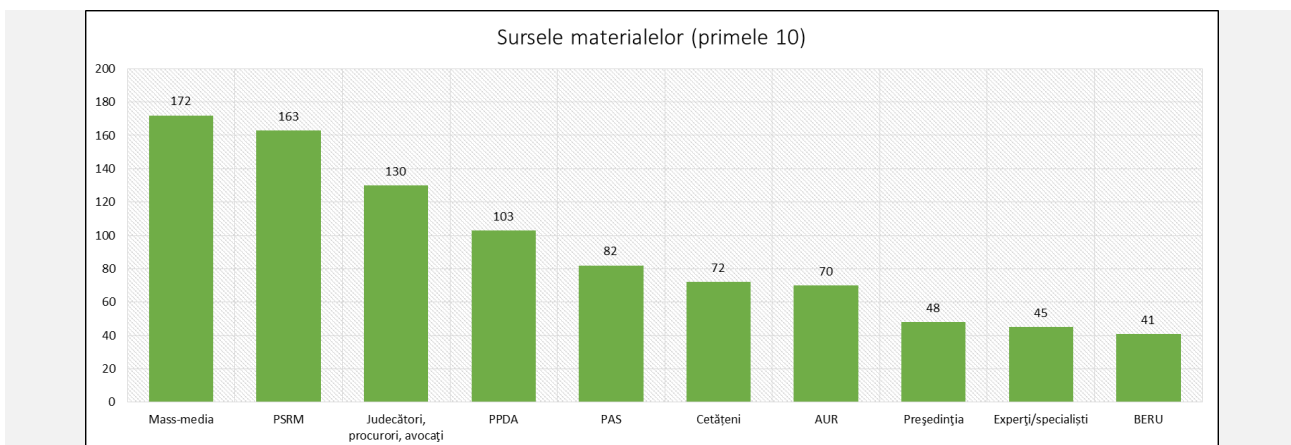
Peste 61% din numărul total de materiale publicate de cele 10 instituții media online supuse monitorizării au abordat teme din domeniul politic, și doar 11,65% s-au referit la procesul electoral în general. Și mai rar s-a scris despre corupție și crimă, probleme sociale, economie, sănătate, relații externe, legislație, problema transnistreană, activitatea administrației publice locale și centrale, sau despre cea a poliției/armatei în context electoral.

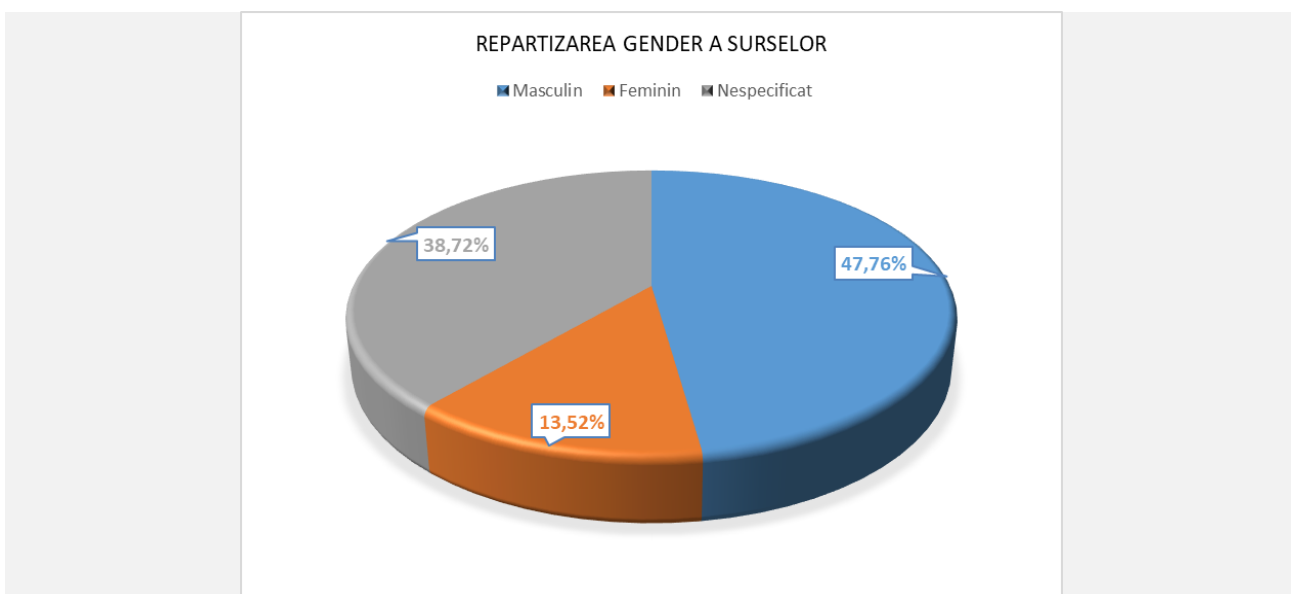
Cele 10 publicații online au vizat în materialele publicate 44 de categorii de protagoniști/protagoniste, inclusiv 22 de partide și blocuri electorale înregistrate în cursa pentru alegerile parlamentare anticipate, dar și grupurile de inițiativă ale candidaților independenți. Cel mai des în calitate de protagoniști/protagoniste au apărut reprezentanții/reprezentantele PAS – de 274 de ori, urmați/urmate de cetățeni/cetățene, cu 203 astfel de apariții, și de reprezentanții/reprezentantele PSRM, care au avut calitatea de protagoniști/protagoniste de 194 de ori. La fel, Președinția a fost vizată în produsele jurnalistice de 162 de ori, urmată la distanță mică de reprezentantele/reprezentanții PPDA, cu 160 de apariții, dar și de BECS (151 de apariții), judecători/judecătore, avocați/avocate (148 de ori), AUR (136 de ori), BERU (128 de ori) și PPȘ (99 de ori).

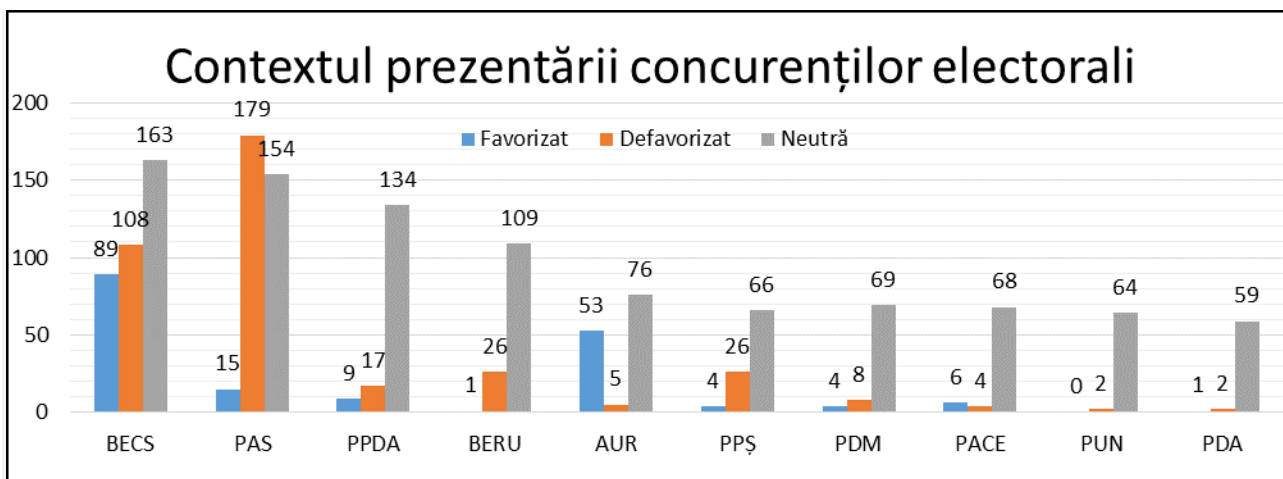
În același timp, pentru documentarea materialelor s-a apelat în total la 38 de categorii diferite de surse, inclusiv la 21 de concurenți electorali. La fel ca și în perioada anterioară de raport, cel mai des au fost citate alte surse media (de 172 de ori). Cu 9 citări mai puțin au avut reprezentanții/reprezentantele PSRM, fiind citați/citate de 163 de ori, iar pe locul trei s-au regăsit reprezentanții/reprezentantele sistemului judiciar, cu 130 de citări. Au urmat PPDA cu 103 citări, PAS cu 82, cetățenii/cetățenele cu 72, AUR cu 70, Președinția cu 48, experții/expertele cu 45 sau BERU cu 41 de citări în perioada monitorizată.

De asemenea, cele 10 publicații au citat în total 1183 de surse în perioada 11-20 iunie 2021. Dintre acestea, 565 sau aproape 48% au constituit-o bărbații, 160 sau 13,52% au fost femei, iar 458 sau aproape 39% nu au fost specificate sub aspectul genului. Astfel, sursele au continuat să fie dezechilibrate din perspectiva sexului, la sursele-bărbați apelându-se de aproape 4 ori mai des decât la sursele-femei.

În perioada 11-20 iunie 2021, 6 concurenți electorali au fost mediatizați de cele 10 publicații exclusiv în manieră neutră. Este vorba despre PPNOI, POM, PPO, PRM, PVE și MPSN. Ceilalți concurenți au avut, pe lângă contextualizări neutre, și favorizări sau defavorizări. PAS a fost concurentul cel mai defavorizat, fiind singurul caz în care plasarea în context negativ a depășit-o pe cea în context neutru (179 de cazuri de defavorizare). De cealaltă parte, BECS și AUR au fost mai des favorizați în materialele jurnalistice ale celor 10 publicații în raport cu alți ceilalți concurenți (89 de cazuri de favorizare pentru BECS și 53 pentru AUR). Ceilalți concurenți au fost favorizați/defavorizați după cum urmează: PPPDA – 9/17 cazuri, BERU – 1/26 de cazuri, PPȘ – 4/26 de cazuri, PDM – 4/8 cazuri, PACE – 6/4 cazuri, PDA – 1/2 cazuri, PACCC – 1/12 cazuri, PLD – 5/1 cazuri, PDCM – 3/1 cazuri, NOI – un caz de defavorizare, PS – 3 cazuri de defavorizare, PPM și PUN – câte 2 cazuri de defavorizare.

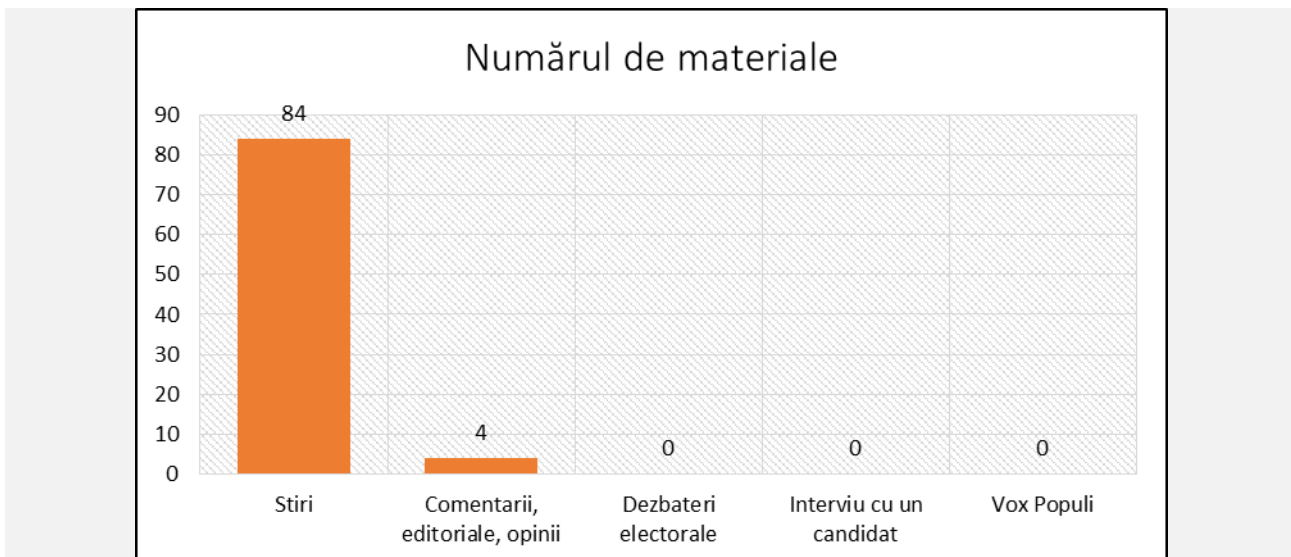
2.2 Comportamentul editorial al publicațiilor

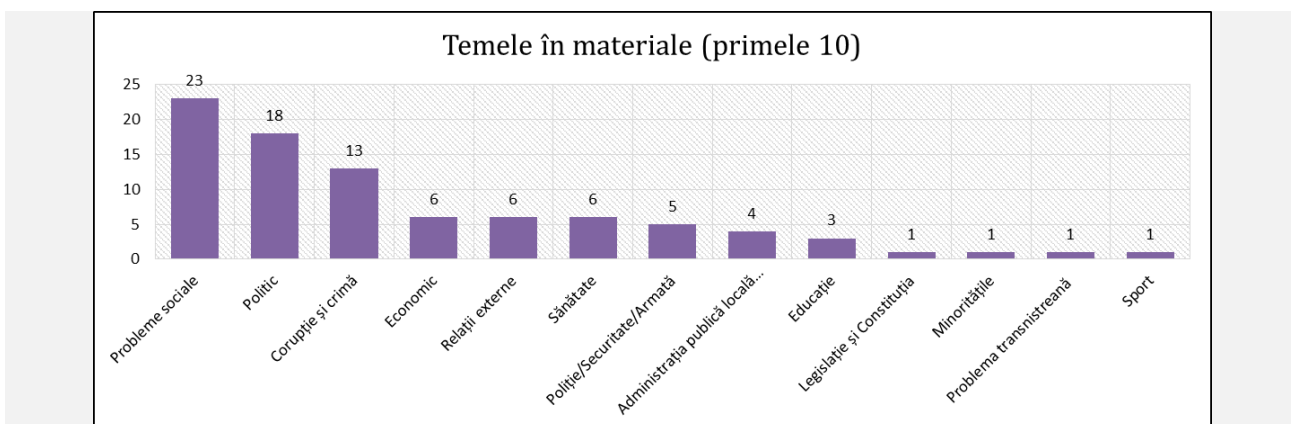
Actualitati.md

În perioada 11-20 iunie 2021, **Actualitati.md** a publicat 88 de materiale electorale directe sau indirecte, inclusiv 84 de știri și 4 comentarii. În 8 cazuri textele au fost însoțite de imagini video. Volumul total al materialelor relevante a constituit 109217 semne pentru texte și 1672 de secunde sau aproape 28 de minute pentru materialele video.

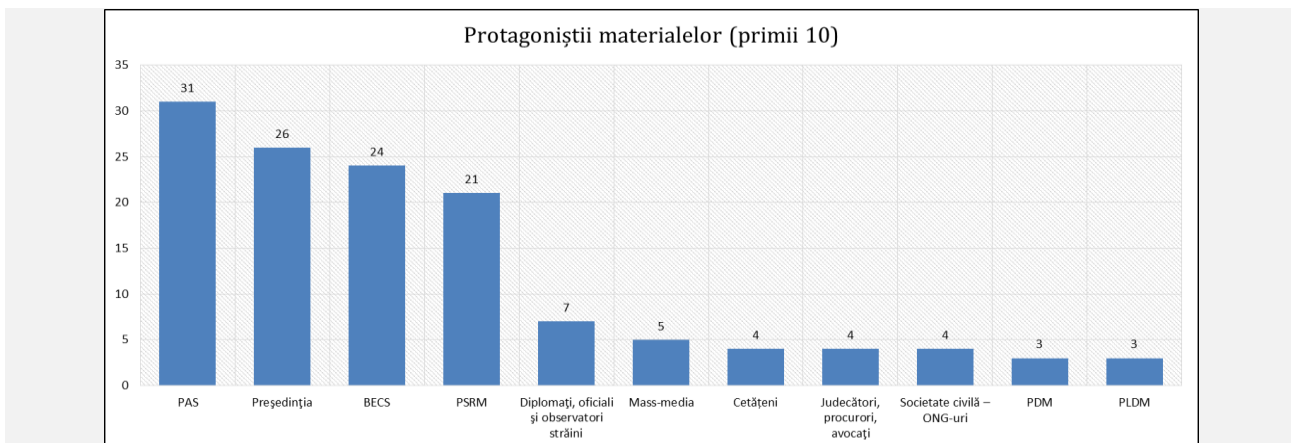
Actualitati.md s-a referit în materialele publicate în perioada de raport în special la activitatea politică/electorală a PSRM și BECS, detaliind întâlnirile, declarațiile, acuzațiile, opiniile reprezentanților blocului, dar în special ai PSRM în raport cu anumite evenimente, dar și cu alți concurenți electorali. Ca și în perioada anterioară de raport, în mai multe cazuri ținta acuzațiilor a fost președinta Republicii Moldova Maia Sandu, fără ca poziția acesteia să fie publicată. De asemenea, un număr mare de știri a defavorizat PAS. Nu în ultimul rând, **Actualități.md** a publicat acuzații, inclusiv preluate de la alte instituții media, fără ca măcar o dată să solicite opinia celor vizați sau să se verifice informațiile. În multe materiale, Igor Dodon sau alți reprezentanți ai PSRM au făcut generalizări de genul „partidele de dreapta”, „guvernările pro-europene” etc., plasând de fiecare dată aceste expresii în context exclusiv negativ și acuzator.

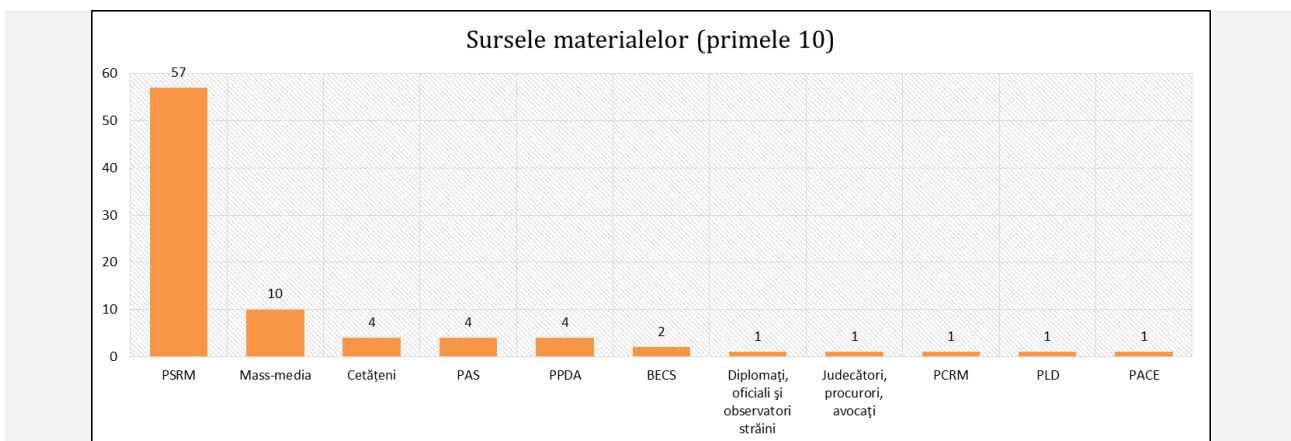
În decada a doua monitorizată, **Actualitati.md** a scris cel mai mult despre problemele sociale (23 de materiale), despre domeniul politic în context electoral (18 materiale), dar și despre crimă și corupție (abordate în 13 materiale). În alte materiale au mai fost abordate economia, relațiile externe sau sănătatea (de câte 6 ori), securitatea/armata (de 5 ori), activitatea administrației publice locale și centrale (de 4 ori), educația (de 3 ori), sau legislația, minoritățile, problema transnistreană sau sportul în context electoral (câte o dată).

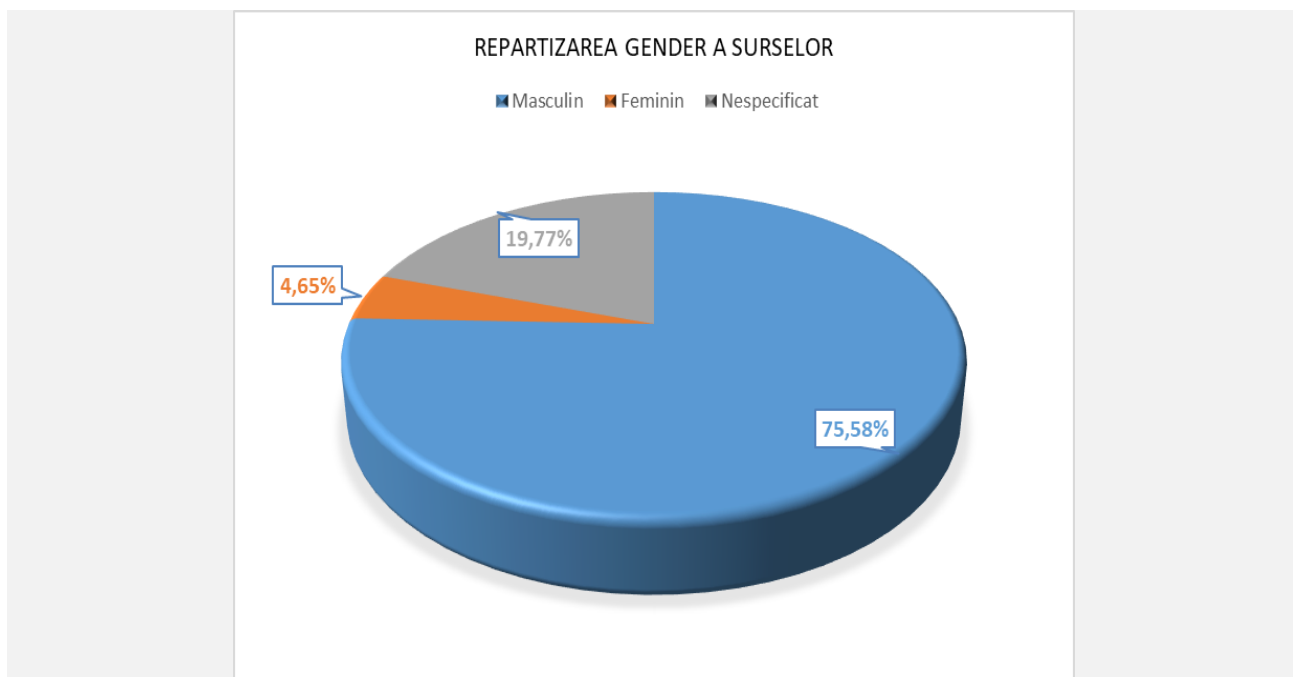
Din cele 18 categorii de protagoniști/protagoniste vizați/vizate de **Actualitati.md** în perioada monitorizată, 7 au fost concurenți electorali, cel mai des în acest sens vorbindu-se despre PAS (de 31 de ori). Pe locul doi în topul protagoniștilor/protagonistelor s-au aflat reprezentanții/reprezentantele Președinției cu 26 de apariții, iar pe locul trei – cei/cele ai/ale BECS cu 24 astfel de apariții. În primele 10 categorii s-au mai regăsit PSRM – de 21 de ori, diplomați/diplomate – de 7 ori, mass-media – de 5 ori, cetățenii/cetățenele, reprezentanții/reprezentantele sistemului judiciar și ai/ale societății civile – de câte 4 ori, sau ai/ale PDM și PLDM – cu câte 3 apariții în calitate de protagoniști/protagoniste.

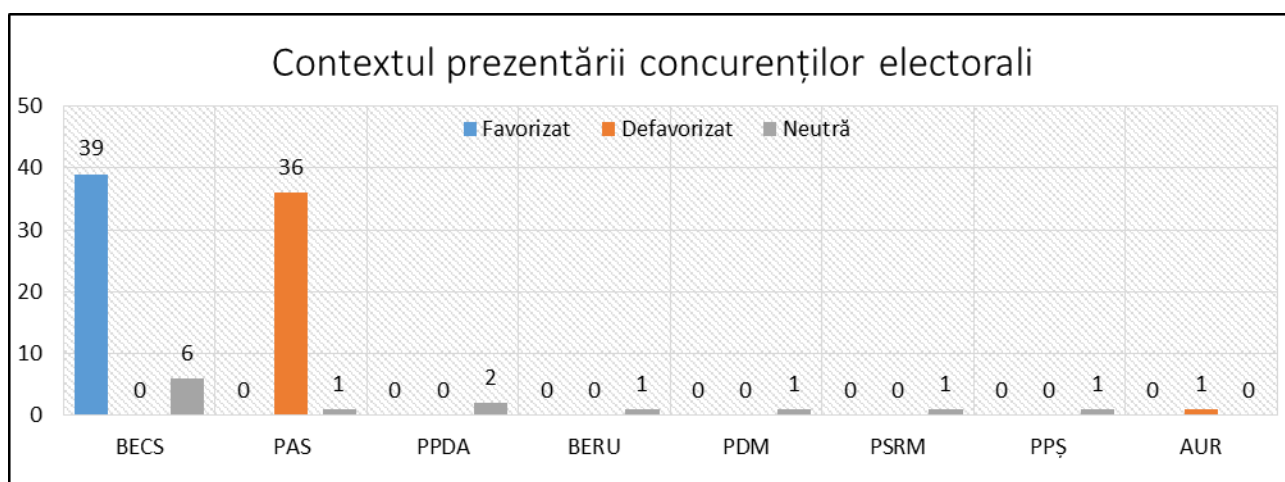
În același timp, din cele 11 categorii de surse citate de **Actualitati.md**, 5 au venit din partea concurenților electorali. Cel mai des, însă, au fost citați/citate reprezentanții/reprezentantele PSRM, o componentă a BECS (de 57 de ori). Au urmat, la distanță importantă, alte surse mass-media, citate de 10 ori, cetățenii/cetățenele, reprezentanții/reprezentantele PAS și PPDA, citați/citate de câte 4 ori, ai/ale BECS, cu 2 citări, sau diplomații/diplomatele, judecătorii/judecătorele, PCRM, PLD și PACE, cu câte o apariție în calitate de sursă pentru materialele publicate de **Actualitati.md** în perioada 11-20 iunie 2021.

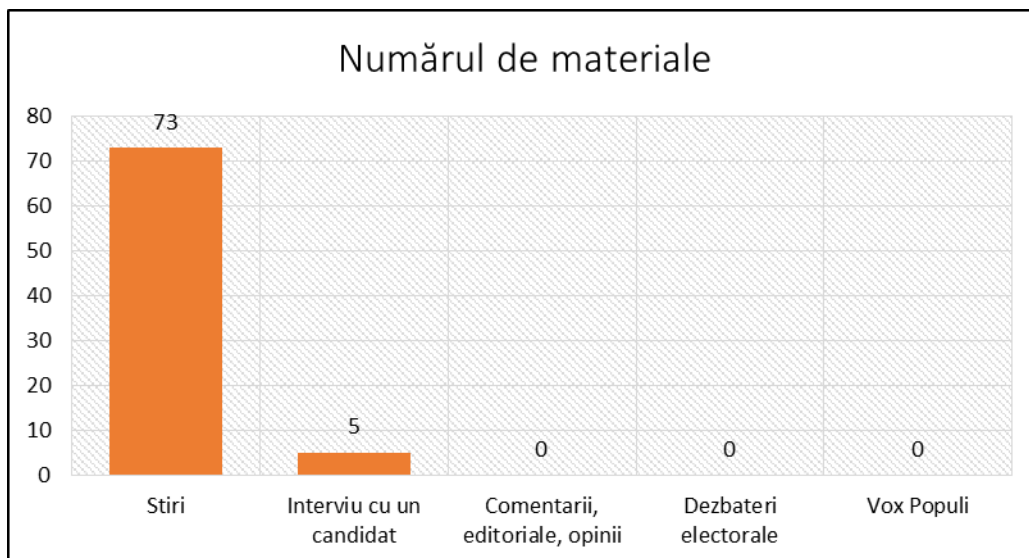
Cele 86 de surse citate de **Actualitati.md** au fost puternic disproportionate din perspectiva genului, în defavoarea femeilor. Astfel, din numărul total al surselor citate, doar 4 sau aproape 5% au fost femei, 65 sau aproape 76% au constituit-o bărbații, iar în 17 cazuri sau aproape 20% sexul sursei nu a fost specificat.

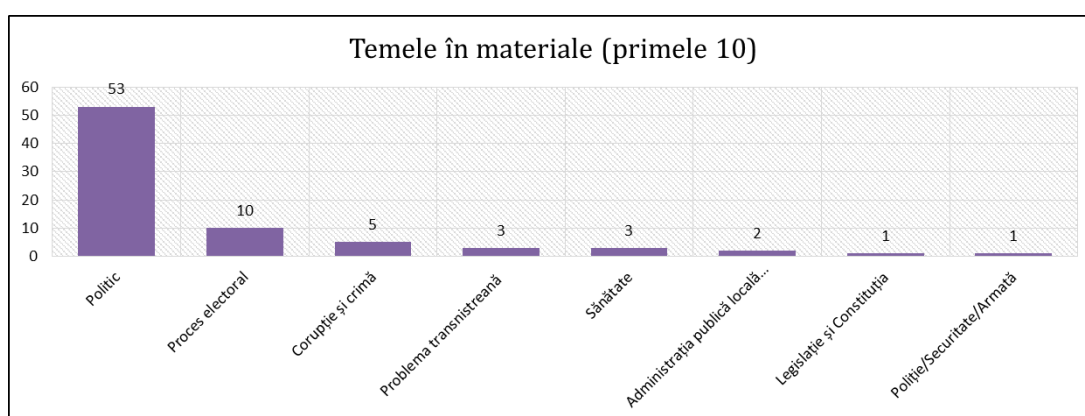
4 din 7 concurenți electorali vizati în materialele **Actualitati.md** au apărut în contexte exclusiv neutre în puținele materiale în care au fost menționați. Este vorba despre PPDA, BERU, PDM și PPȘ. În același timp, BECS a fost singurul concurent favorizat (de 39 de ori), iar PAS, la rândul lui, a fost masiv defavorizat (de 36 de ori). De asemenea AUR a fost plasat în context negativ în singurul material în care a fost vizat.

În perioada 11 - 20 iunie 2021 **Agora.md** a publicat 78 de materiale cu un caracter electoral direct sau indirect, inclusiv 73 de știri și 5 interviuri. În 18 cazuri, textele știrilor au fost însoțite de imagini video, și într-un caz - de înregistrare audio. Volumul total al materialelor relevante a constituit 171310 semne (pentru texte), 20714 secunde sau circa 6 ore (pentru materialele video), și 472 de secunde sau aproape 8 minute (pentru audio).

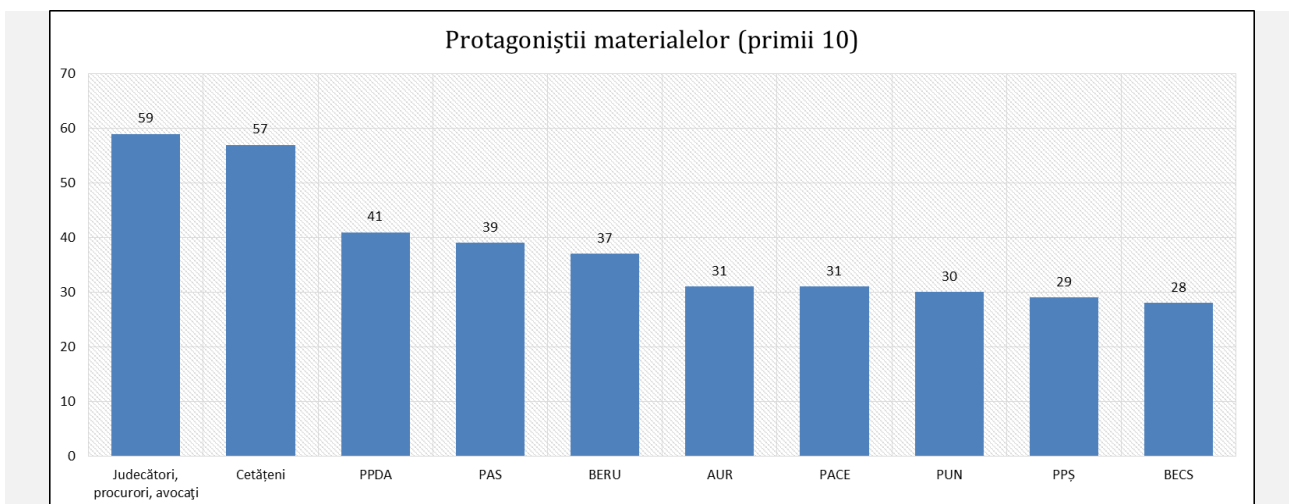

Agora.md a continuat să dea predilecție domeniului politic (în 53 de materiale), mediatizând evenimentele de campanie ale candidaților, declarațiile, reacțiile etc. ale actorilor implicați în cursa pentru alegerile parlamentare anticipate. Începând cu 11 iunie, **Agora.md** a dat start unei serii de interviuri cu un candidat, cu genericul „De la 11”. Emisiunea a fost realizată zilnic și transmisă în regim live. În perioada de raport au fost difuzate interviuri cu reprezentanți ai 5 concurenți electorali. Invitaților li s-au acordat câte șase întrebări din programul electoral, dar și câte 5 întrebări blitz la care au trebuit să răspundă cu DA sau NU. Interviurile au fost echilibrate, iar atitudinea moderatoarei – corectă și echidistantă. De asemenea, a fost reflectat procesul electoral (în 10 materiale), cu accent pe înregistrarea concurenților de către CEC, activitatea autorității electorale, deciziile privind secțiile de vot în stânga Nistrului și în diaspora etc. De mai puține ori **Agora.md** s-a referit în materialele publicate în perioada de raport la crimă și corupție (de 5 ori), problema transnistreană sau sănătate (de câte 3 ori), activitatea administrației publice locale și centrale (de 2 ori), sau la legislație și securitate în context electoral.

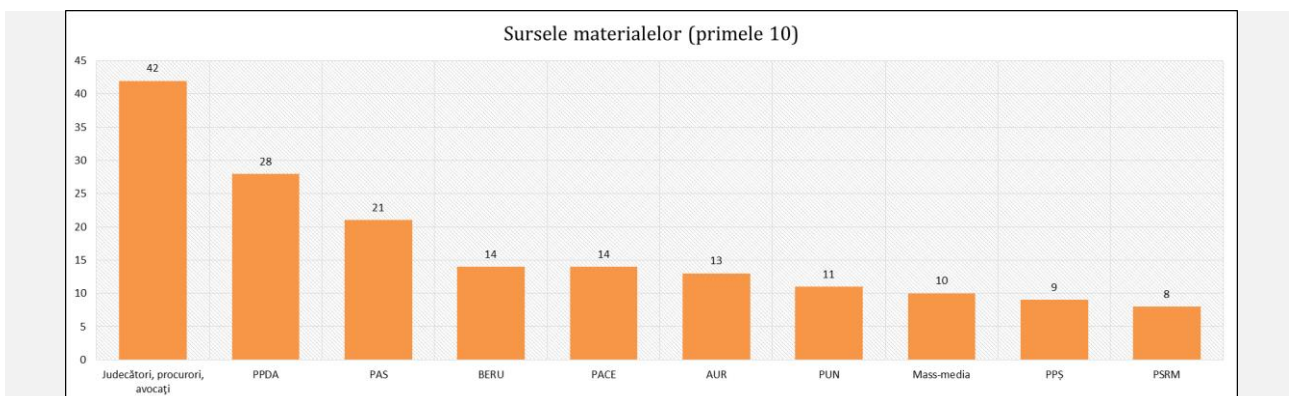

În perioada 11-20 iunie 2021, **Agora.md** a vizat în materialele publicate 35 de tipuri de protagoniști/protagoniste, inclusiv 22 de concurenți electorali. Primele două locuri s-au repartizat în număr aproape similar între reprezentanții/reprezentantele sistemului de justiție (cu 59 de apariții) și cetățeni/cetățene (cu 57 de apariții). Au urmat, în lista primilor 10 clasați, concurenții electorali PPDA (vizat de 41 de ori), PAS (vizat de 39 de ori), BERU

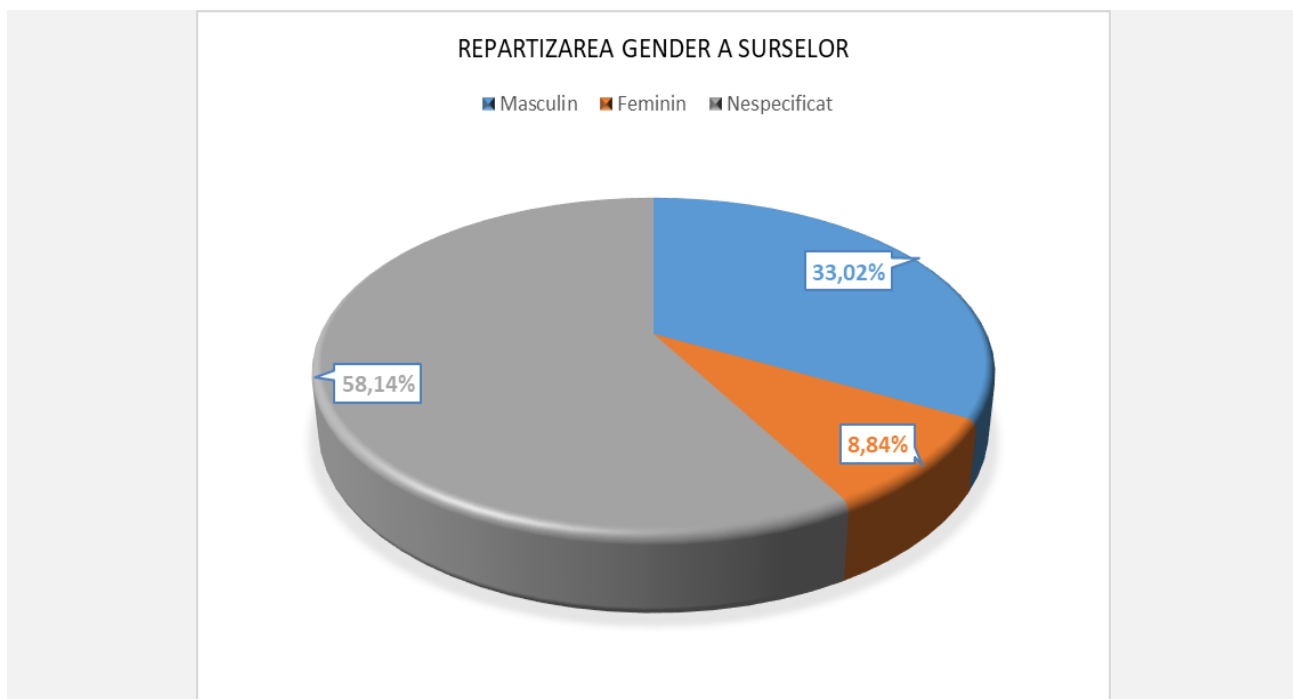
(vizat de 37 de ori), AUR și PACE (vizați de câte 31 de ori), PUN (vizat de 30 de ori), PPȘ (vizat de 29 de ori), sau BECS (vizat de 28 de ori).

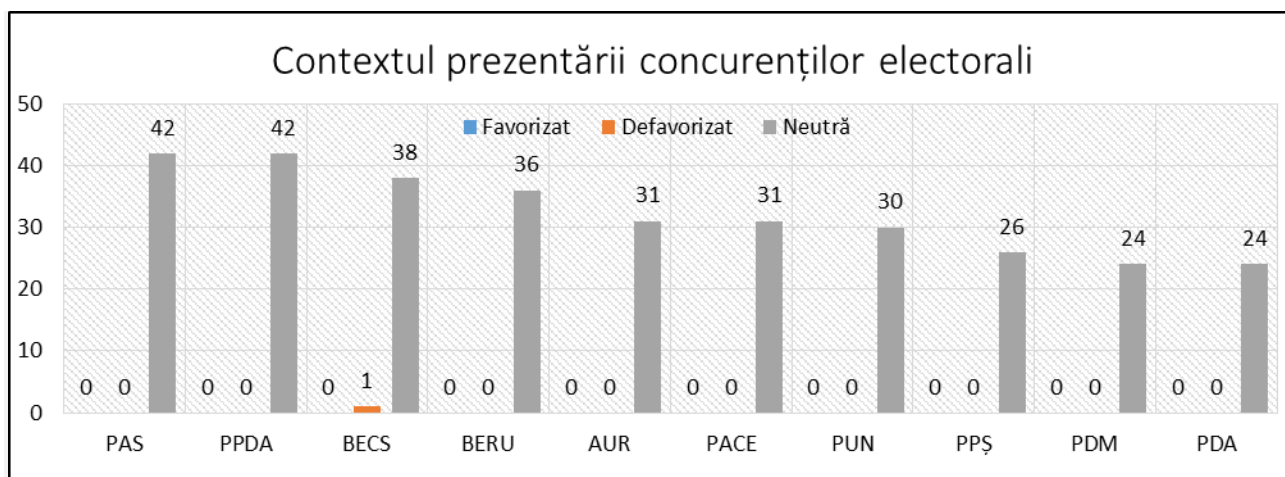
În același timp, 18 concurenți electorali s-au regăsit printre cele 27 de categorii de surse citate de **Agora.md** în perioada de raport. Și aici cel mai des au fost citați/citate judecătorii/judecătorele, avocații/avocatele etc. (de 42 de ori), urmați/urmate de reprezentanții/reprezentantele PPDA (cu 28 de citări), PAS (cu 21 de citări), ai/ale BERU și PACE, cu câte 14 apariții în calitate de surse, AUR, cu 13 citări, PUN – cu 11, alte surse mass-media – cu 10, sau reprezentanții/reprezentantele PPȘ și PSRM cu 9, și respectiv 8 citări. Astfel, în cazul concurenților electorali, **Agora.md** a asigurat un relativ echilibru al surselor în raport cu protagoniștii/protagonistele, dar în continuare a ignorat cetățenii/cetățenele, aceștia/acestea fiind citați/citate de doar 7 ori în cele 57 de materiale în care au fost vizați/vizate.

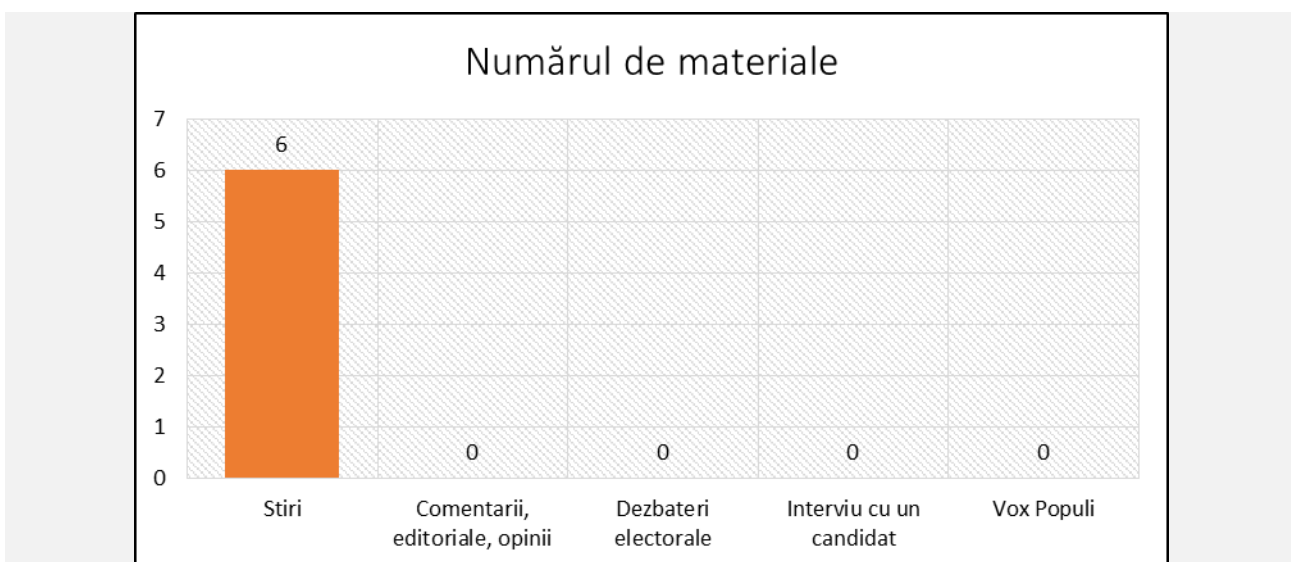
Rămânând la capitolul surse, menționăm că acestea au fost disproporționate din perspectiva sexului în favoarea bărbaților. Astfel, din 215 surse de informație citate în total, 71 (sau circa 33%) au fost bărbați, 19 (sau circa 9%) au fost femei, iar în 125 de cazuri (peste 58% sau cea mai mare parte) sursa nu a fost specificată sub aspectul genului.

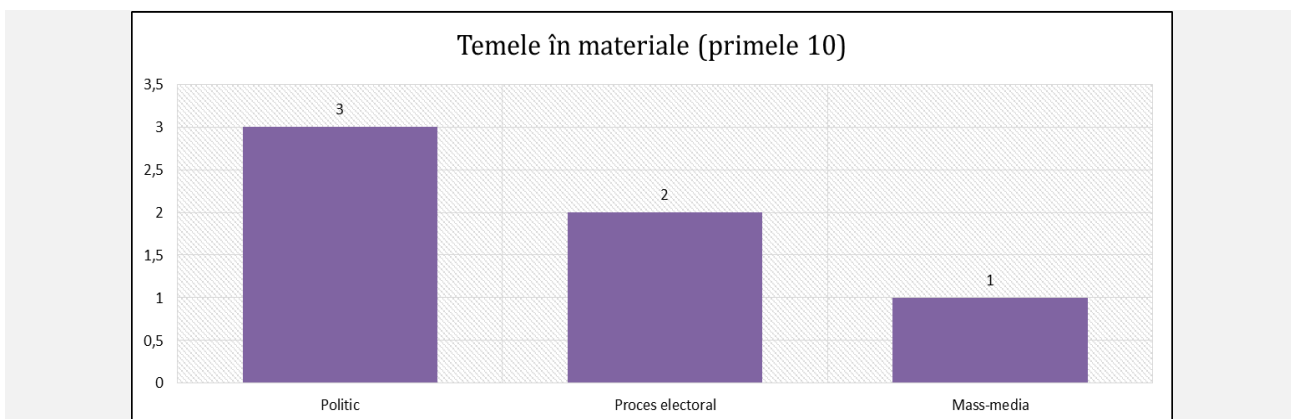
În perioada 11-20 iunie 2021, **Agora.md** a avut cel mai echidistant comportament editorial printre publicațiile monitorizate, reflectând campania electorală și concurenții electorali în mod echilibrat, cu respectarea normelor deontologice și profesionale. Mai exact, 21 din 22 de concurenți vizați în materialele **Agora.md** au apărut în context exclusiv neutru. Într-un singur caz BECS a fost mai curând defavorizat prin faptul că reacția concurentului lipsește la o acuzație (indirectă) adusă de alt concurent electoral.

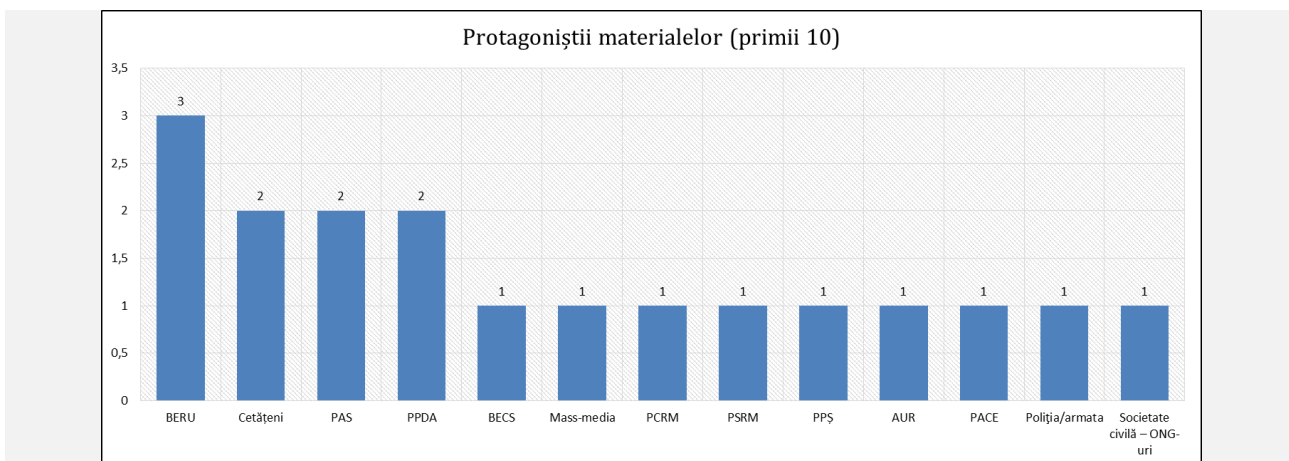
Instituția media regională **Gagauzinfo.md** a publicat 6 știri relevante contextului monitorizării în perioada de raport. 3 articole au fost însoțite și de imagini video. Astfel, volumul total al materialelor a constituit 12757 de semne pentru texte, și 5543 de secunde, sau peste 1,5 ore pentru conținutul video.

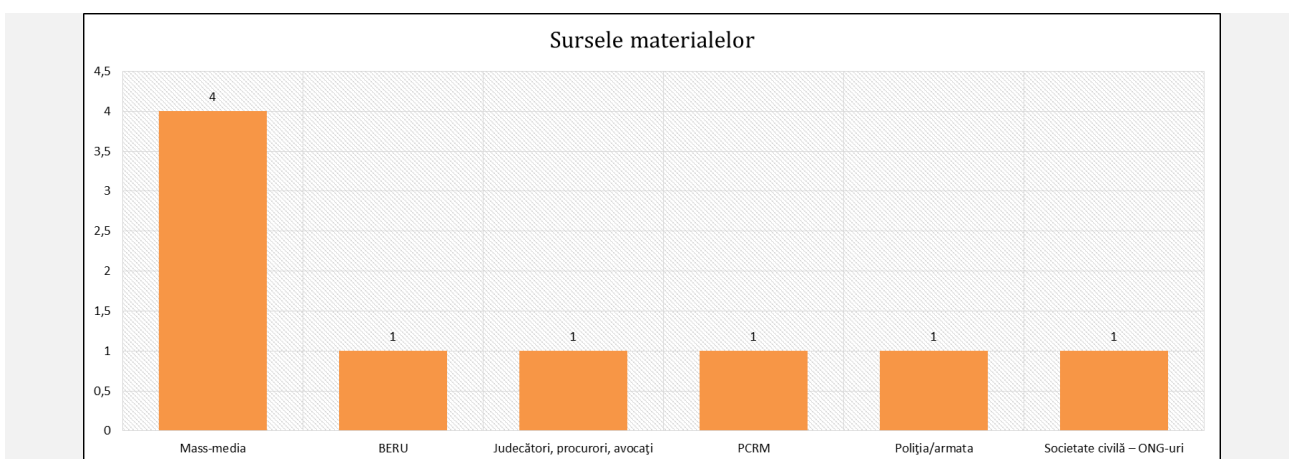
Cele 6 materiale au vizat domeniul politic, procesul electoral, cu referire la activitățile de campanie ale unor concurenți electorali, dar și la activitatea și deciziile CEC privind votul în diaspora, iar un material s-a referit la concluziile primului raport de monitorizare al API. De asemenea, într-un material un concurent electoral a adus critici și acuzații la adresa președintei Maia Sandu.

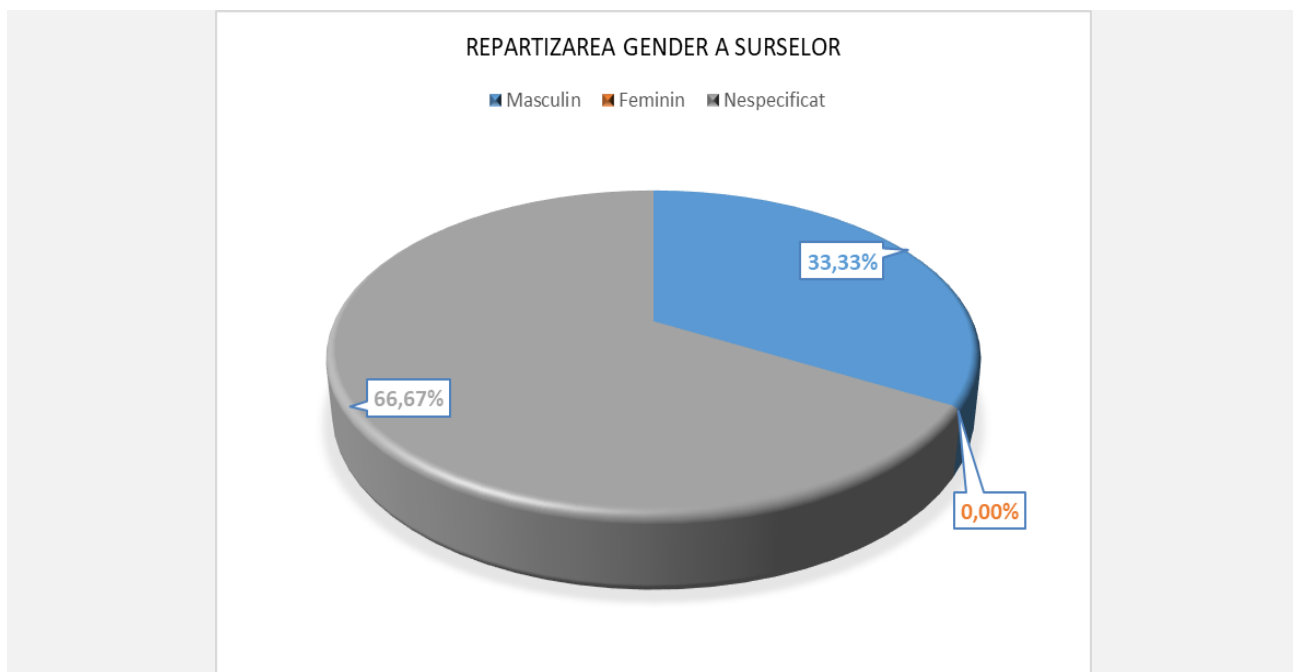
În puținele materiale publicate în perioada de referință, **Gagauzinfo.md** a vizat 13 categorii de protagoniști/protagoniste, inclusiv 7 concurenți electorali. Astfel, reprezentanții/reprezentantele BERU au avut calitatea de protagoniști/protagoniste de 3 ori, cei/cele ai PAS, PPDA, dar și cetățenii/cetățenele – de câte 2 ori, iar BECS, mass-media, PCRM, PSRM, PPȘ, AUR, PACE, poliția/armata, dar și societatea civilă au fost vizați/vizate câte o dată în materialele **Gagauzinfo.md**.

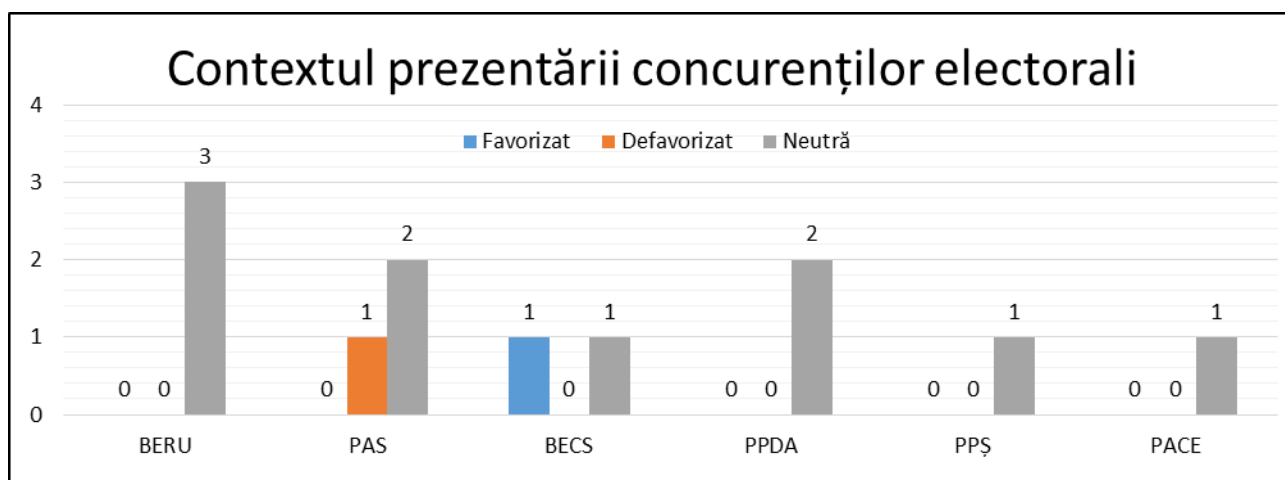
Un singur candidat electoral (BERU) a făcut parte din cele 6 categorii de surse citate de **Gagauzinfo.md** în perioada de raport. Celelalte citări au venit de la alte surse mass-media (de 4 ori), precum și de la judecători/judecătore, PCRM, poliție/armată și societate civilă – câte o dată.

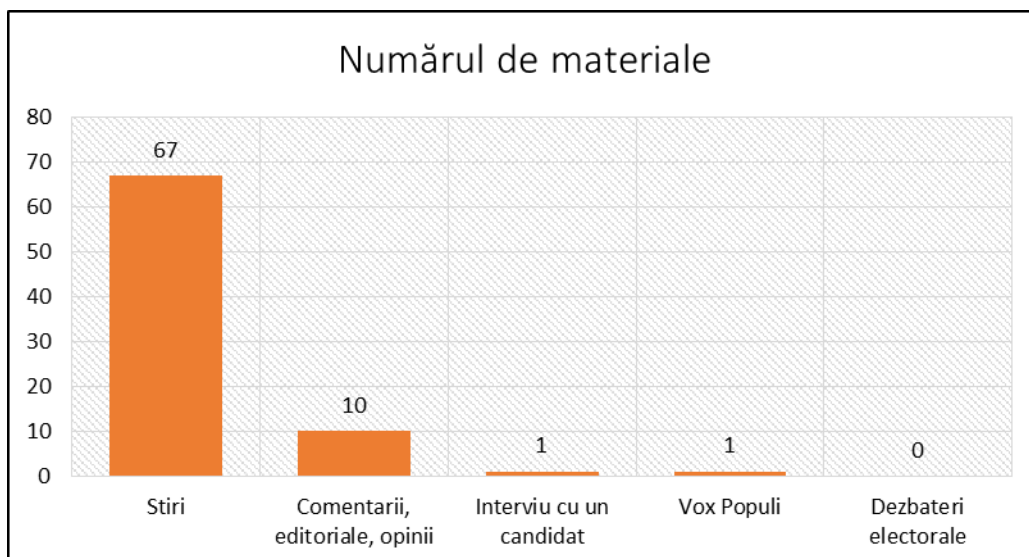
De asemenea, din totalul de 9 surse citate de publicația **Gagauzinfo.md**, niciuna nu a fost de genul feminin, 3 (sau peste 33%) au fost bărbați, iar în 6 cazuri (sau peste 66%) genul sursei nu a fost specificat.

Contextul apariției candidaților electorali a fost preponderent neutru în materialele **Gagauzinfo.md**, majoritatea concurenților apărând doar într-un astfel de context. Au fost totuși atestate câte un caz de defavorizare a PAS și de plasare în context mai curând favorabil a BECS.

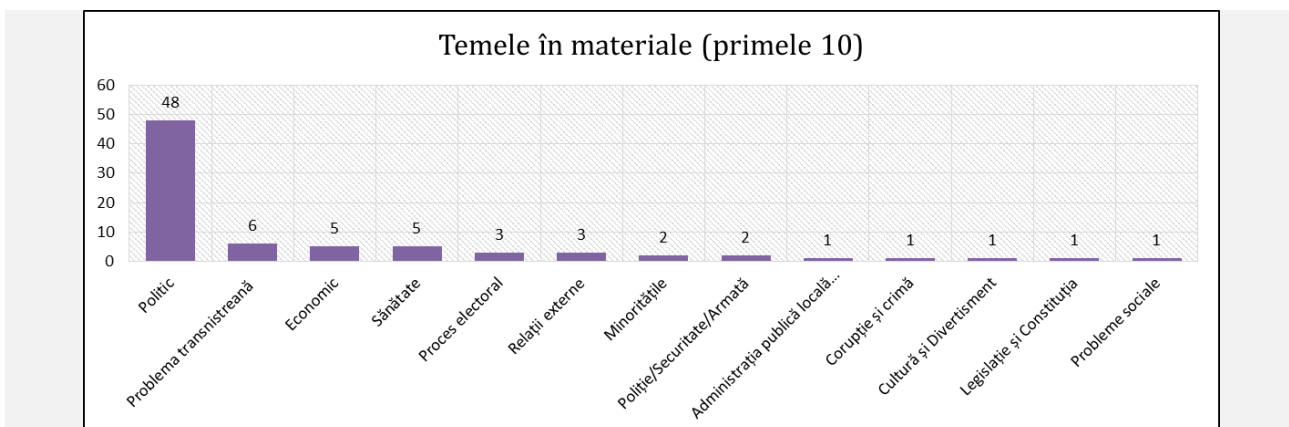

Kp.md a publicat în perioada cuprinsă de prezentul raport 79 de materiale cu un caracter electoral direct sau indirect, inclusiv 67 de știri, 10 comentarii, editoriale sau alte materiale de opinie, un interviu și un sondaj de opinie de tip Vox Populi. Două materiale au fost însoțite și de imagini video. Astfel, volumul total al materialelor a constituit 216119 semne pentru texte, și 1260 de secunde sau 21 de minute pentru video.

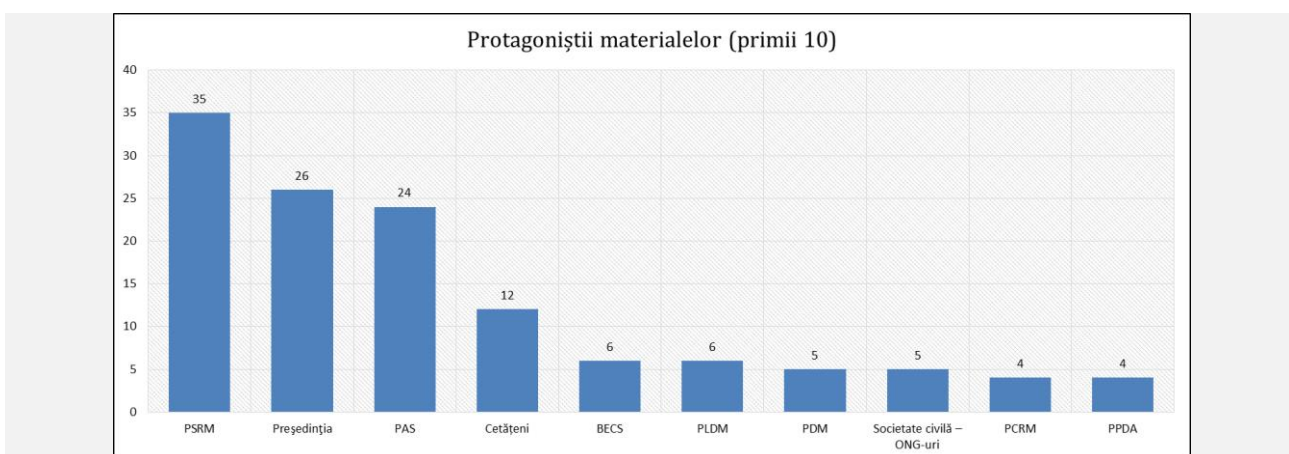

De departe, cel mai des a fost abordat domeniul politic (în 48 de materiale), cu accent pe activitatea de campanie a PSRM, parte componentă a BECS, publicația promovând clar acest concurent. Ca și în perioada precedentă de raport, știrile s-au bazat în mare parte pe declarații, în special ale socialiștilor, inclusiv promisiuni și acuzații făcute în cadrul evenimentelor electorale sau în emisiuni, dar și pe atacuri, critici și comentarii în adresa altor concurenți electorali, în special în adresa PAS, dar și a președintei Maia Sandu, care, printre altele, ar fi gata să declanșeze un conflict în regiunea transnistreană. În același context, au fost publicate mai multe știri cu declarații acuzatoare ale lui Veaceslav Platon, care o numește pe Maia Sandu „regina idioților”. Pe de altă parte, Igor Dodon, prezentat doar în context favorabil, a felicitat oamenii cu ocazia sărbătorii Duminica Mare, a vorbit despre cât de așteptat și important este lotul de Sputnik-V și care a fost contribuția PSRM la aducerea vaccinului din Federația Rusă etc. La fel, a fost prezentată vizita lui Igor Dodon în Federația Rusă.

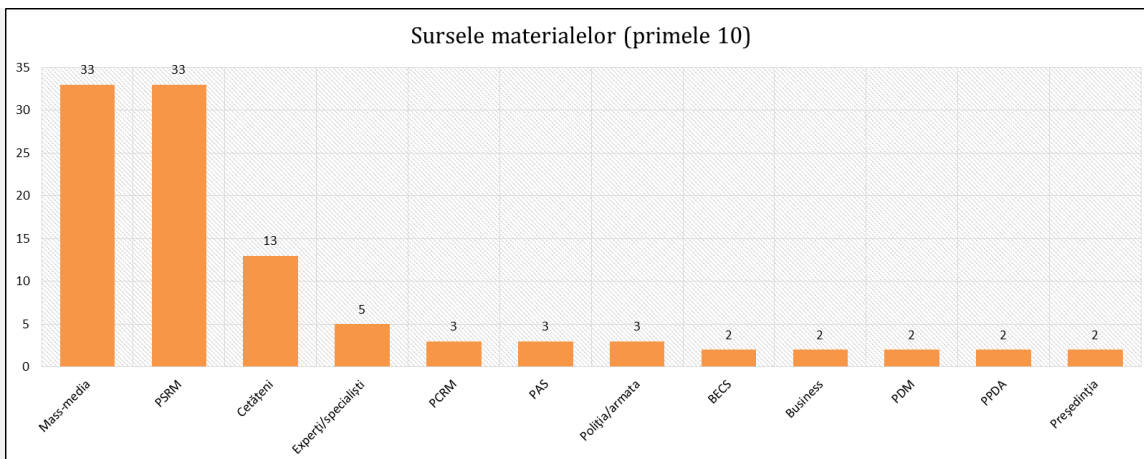
De o atenție sporită a beneficiat diaspora, fiind plasată doar în context negativ. În special, a fost criticată inițiativa Maiei Sandu privind facilitățile fiscale pentru diasporă, în acest context menționându-se că cetățenii ar fi împărțiți în două (cei din țară ar fi de mâna a doua pentru președintă). Titlurile și conținuturile tendențioase au continuat să fie o practică frecventă a **Kp.md**. Narațiunile din perioada anterioară, cum ar fi vârsta de pensionare, votul în stânga Nistrului, relațiile cu Occidentul etc. au fost dezvoltate, la acestea adăugându-se marșul în susținerea familiei tradiționale al BECS, contrapuz unui pericol neclar din partea comunității LGBT, implicarea președintei în campania electorală, școlile închise ș.a. Dintre concurenții electorali a mai fost criticat Renato Usatâi, iar în câteva texte este menționat PDM cu câteva inițiative electorale, restul concurenților lipsind sau fiind menționați în trecut. Mai rar au fost abordate problema transnistreană, economia, sănătatea, procesul electoral, relațiile externe, problemele sociale ș.a. în context electoral.

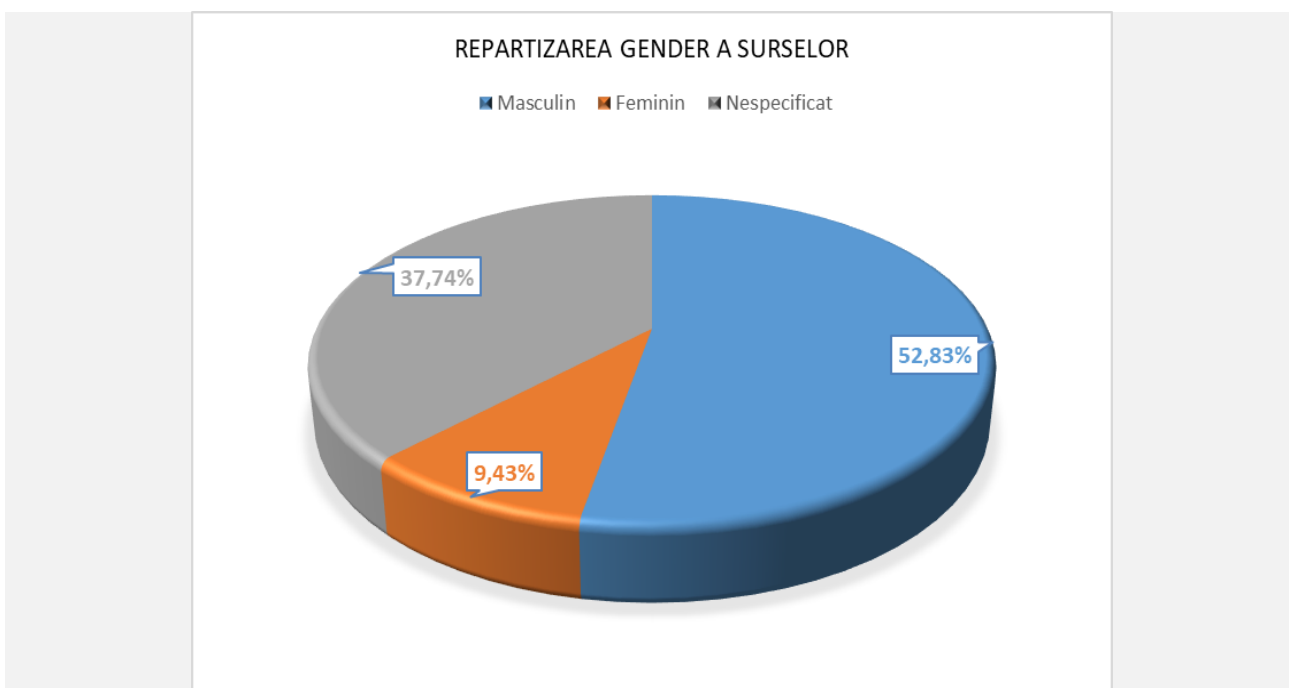
Kp.md a vizat, în perioada 11-20 iunie 2021, 32 de categorii de protagoniști/protagoniste, inclusiv 21 de concurenți electorali. Cel mai des în această postură au apărut reprezentanții/reprezentantele PSRM, o componentă a BECS (de 35 de ori), urmași/urmate de cei/cele ai/ale Președinției (de 26 de ori), și ai/ale PAS (de 24 de ori). De asemenea, cetățenii și cetățenele au fost protagoniști/protagoniste ai/ale materialelor **Kp.md** de 12 ori, exponenții/exponentele BECS și PLDM – de câte 6 ori, ai/ale PDM și ai/ale societății civile – de câte 5 ori, iar cei/cele ai/ale PCRМ și PPDA – de câte 4 ori.

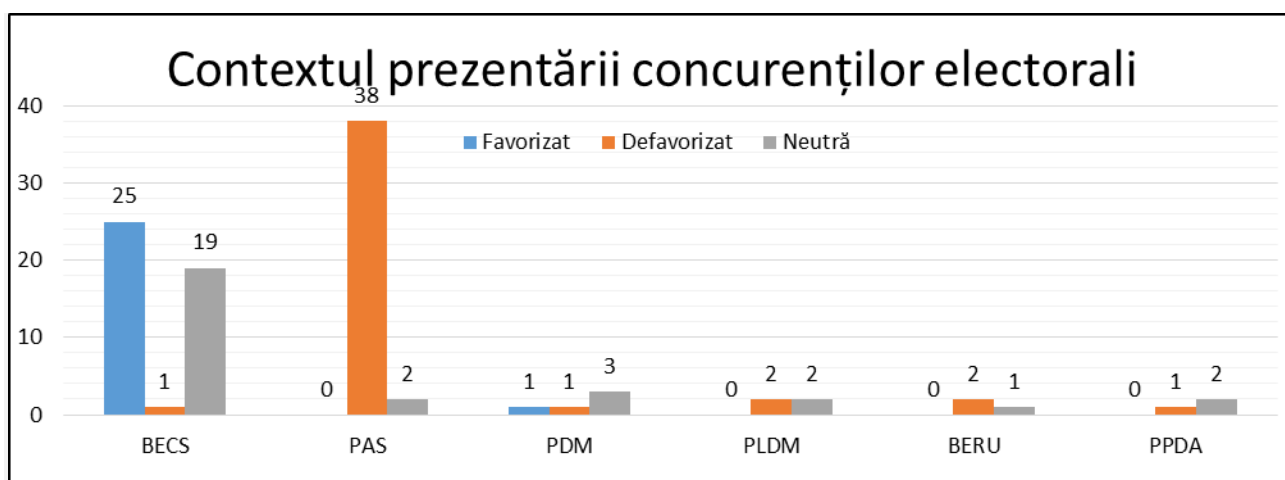
În același timp, 4 concurenți electorali au fost citați printre cele 15 categorii de surse ale materialelor **Kp.md**. Ca și în perioada anterioară de raport, cel mai des s-a apelat la alte surse mass-media, dar și la reprezentanții/reprezentantele PSRM (de câte 33 de ori). La o distanță mare s-au mai regăsit cetățenii/cetățenele, cu 13 citări, experții/expertele, cu 5 citări, reprezentanții/reprezentantele PCRМ, PAS dar și ai/ale poliției/armatei, cu câte 3 citări, sau cei/cele ai/ale BECS, lumii afacerilor, PDM, PPDA sau Președinție – cu câte două apariții în calitate de surse.

Cele 106 surse citate de **Kp.md** au fost disproporționate sub aspectul reprezentării de gen, bărbații fiind avantajați. Mai exact, 56 de surse (sau circa 53%) au fost bărbați, în timp ce doar 10 (sau circa 9%) au fost femei. Celorlalte 40 de surse (sau circa 38%) nu le-a fost specificat genul.

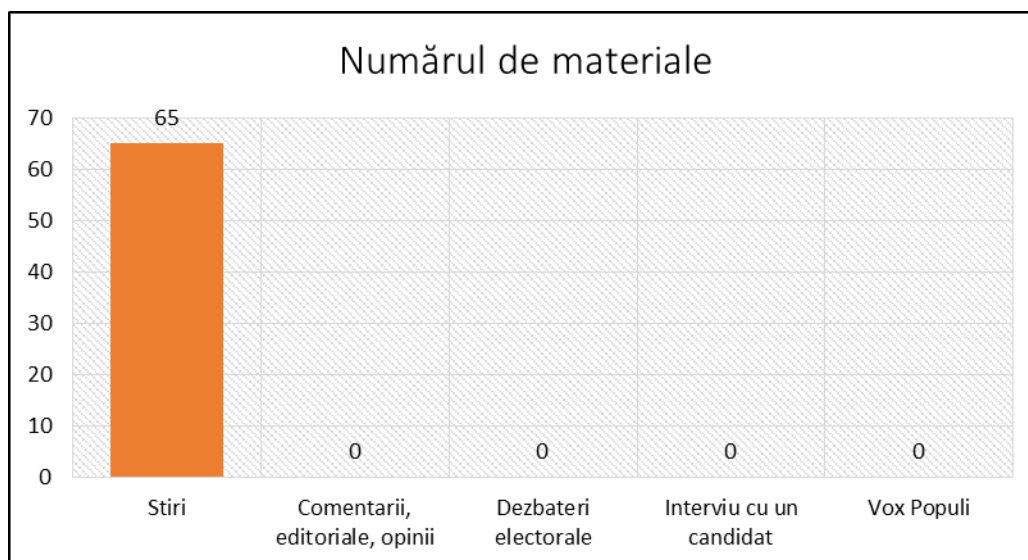
Kp.md a continuat să mediatizeze disproporțonat și tendențios concurenții electorali, favorizând deschis BECS și discreditând PAS. 16 concurenți, vizați câte o singură dată în materialele **Kp.md** au fost plasați în context neutru. 2 concurenți au fost mediatizați în opoziție clară de pozitiv – negativ (BECS-PAS), cu atacuri, acuzații nefondate și lipsa dreptului la replică în cazul PAS, și cu laude și promovare evidentă a BECS, iar alți 3 concurenți au avut apariții în context pozitiv negativ astfel: PDM – 1/1 cazuri, BERU și PPDA – câte 2 și respectiv un caz de defavorizare.

NewsMaker

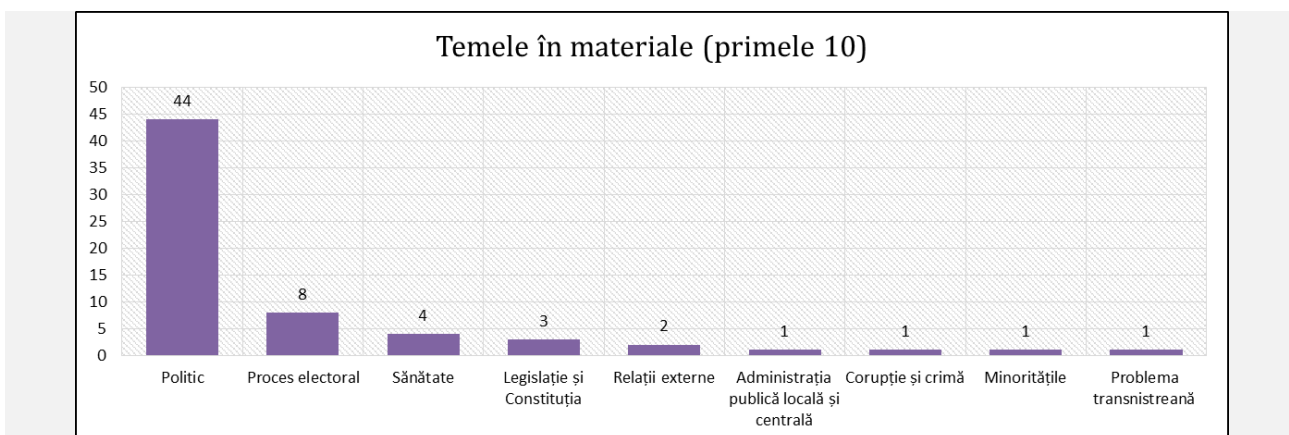
Newsmaker.md

În perioada 11-20 iunie 2021, **Newsmaker.md** a publicat 65 de știri electorale directe sau indirecte. În 9 cazuri, textele au fost însoțite și de video, iar într-un caz, de înregistrări audio. Volumul total al materialelor relevante a constituit 120275 de semne în cazul textelor, 30381 de secunde sau peste 8 ore în cazul imaginilor video, și 484 de secunde sau circa 8 minute de audio.

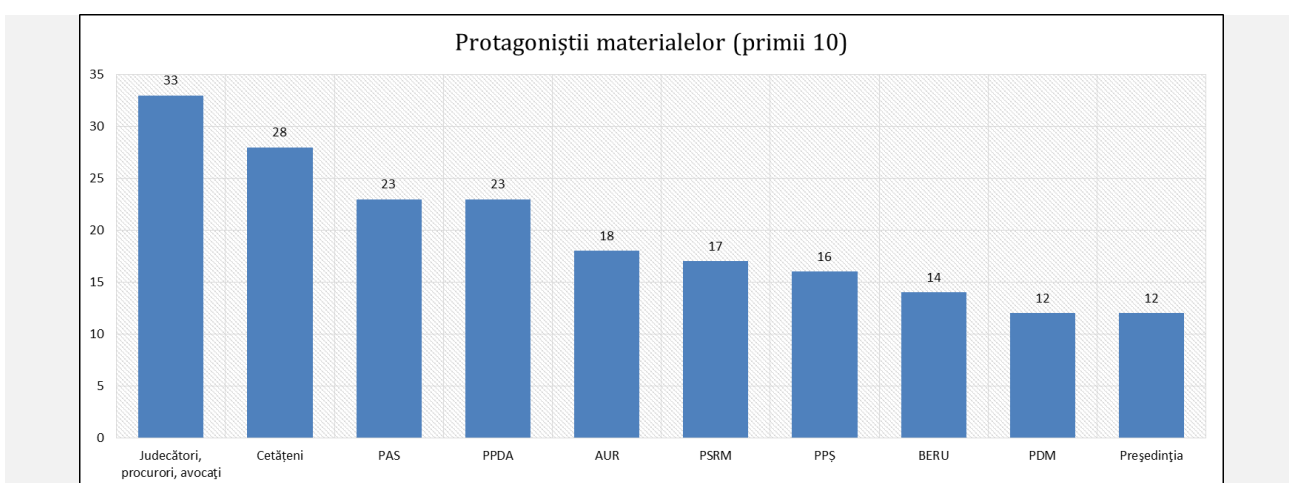

Newsmaker.md s-a referit în continuare preponderent la domeniul politic, cu accent pe activitățile de campanie ale concurenților electorali, lansări, programele electorale ale candidaților etc. Deși vizibil mai puține, videourile (transmise live sau preluate de pe Facebook) care au însoțit anumite materiale ale redacției au conținut acuzații, îndemnuri sau exprimări care au plasat anumiți concurenți în context defavorabil sau favorabil. Instituția

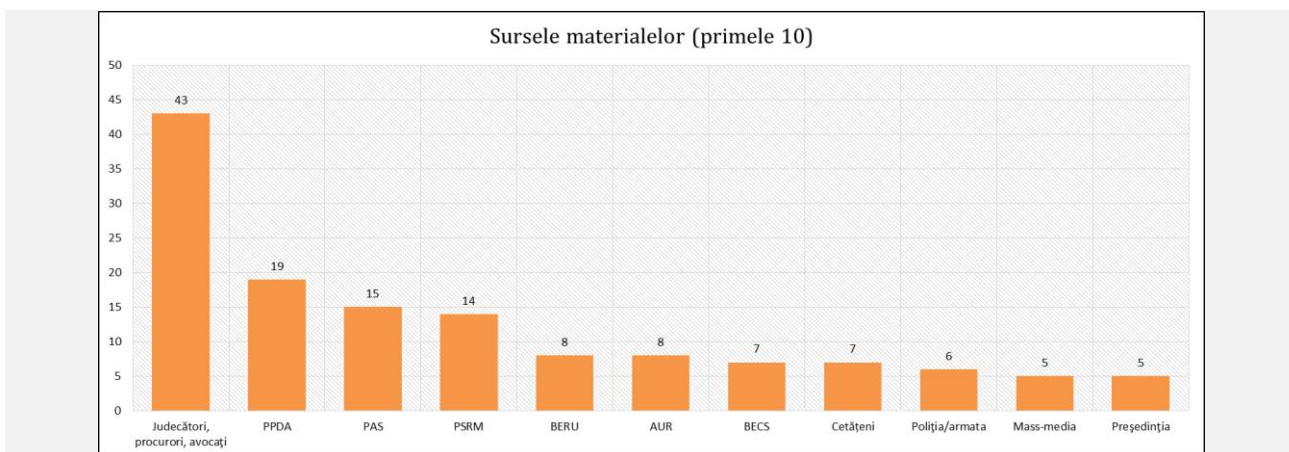
media a publicat, în general știri documentate, cu reacțiile necesare, în cele mai multe cazuri. Mult mai rar a fost vizat procesul electoral în ansamblu, inclusiv deciziile CEC, ale Curții de Apel etc., dar și sănătatea, legislația, relațiile externe, corupția sau problema transnistreană în context electoral.

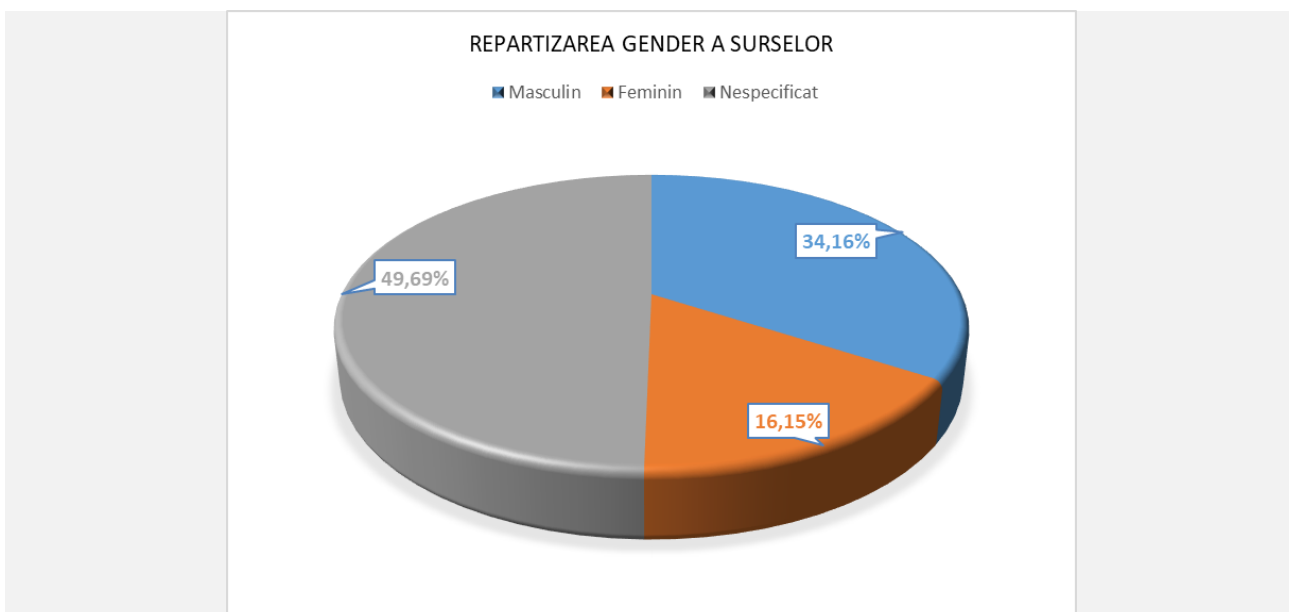
În perioada de raport, **Newsmaker.md** a vizat în materialele publicate 36 de categorii de protagoniști/protagoniste, inclusiv 22 de concurenți electorali. Cel mai des în această postură au apărut reprezentanții/reprezentantele sistemului judiciar (de 33 de ori), urmași/urmate de cetățeni/cetățene, cu 28 de apariții, dar și de cei/cele ai/ale PAS și PPDA, cu câte 23 de apariții fiecare. De asemenea, AUR a fost vizată în 18 materiale, PSRM – în 17, PPȘ – în 16, BERU – în 14, iar PDM și Președinția – în câte 12 materiale.

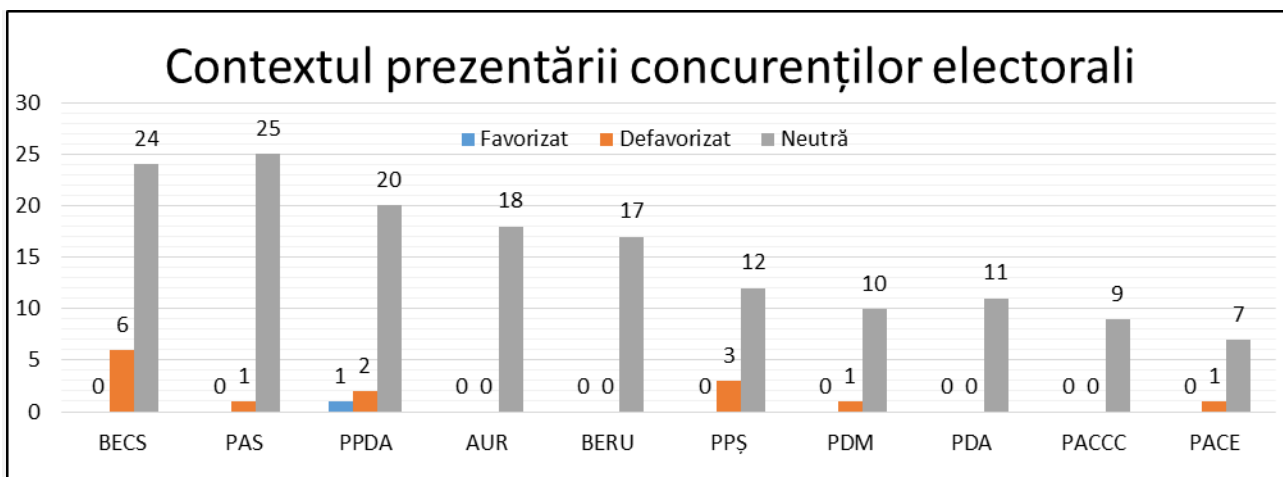
În context, **Newsmaker.md** a citat 25 de categorii de surse, inclusiv 14 concurenți electorali. Ca și în cazul protagoniștilor/protagonistelor, cel mai des în calitate de surse au apărut reprezentanții/reprezentantele sistemului judiciar (de 43 de ori), urmași/urmate la distanță semnificativă de exponenții/exponentele PPDA, citați/citate de 19 ori, ai/ale PAS, cu 15 citări, ai/ale PSRM, cu 14, ai/ale BERU și AUR, citați/citate de câte 8 ori, ai/ale BECS sau de cetățeni/cetățene, cu câte 7 apariții în calitate de surse. La fel, poliția/armata, mass-media și Președinția s-au regăsit în primele 10 categorii de surse citate de **Newsmaker.md** în perioada de referință.

Din cele 161 surse citate de **Newsmaker.md** în perioada de raport, jumătate (80 sau 49,69%) nu au fost specificate sub aspectul genului. În același timp, ca și în perioada precedentă, femeile au fost citate de două ori mai rar decât bărbații (26 de femei versus 55 de bărbați sau circa 16% versus circa 34%).

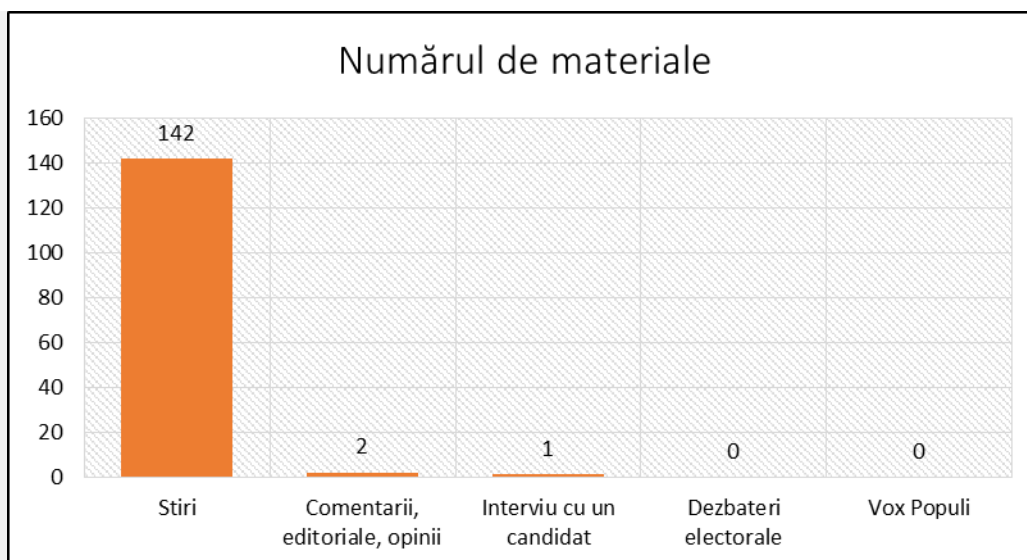

În perioada 11 – 20 iunie 2021, **Newsmaker.md** a prezentat, în general, în mod echilibrat concurenții electorali înregistrați în cursa pentru alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie. Textele au fost neutre în raport cu potagoniștii/protagonistele, fără ca vreo favorizare sau defavorizare evidentă să fie atestată. 16 concurenți electorali din 22 au apărut exclusiv în contexte neutre (AUR, BERU, PDA, PACCC, MPSN, NOI, PDCM, PS, PLD, PVE, PUN, PRM, POM, PPNOI, PPM și PRM). Ceilalți concurenți, mediatizați și ei preponderent neutru, au mai apărut și în contexte mai curând favorizante sau defavorizante, astfel: BECS, PPȘ, PAS, , PDM și PACE de 6, 3 și respectiv câte o dată în context mai degrabă negativ, iar PPDA – o dată în context favorabil și de două ori în unul care l-a defavorizat.

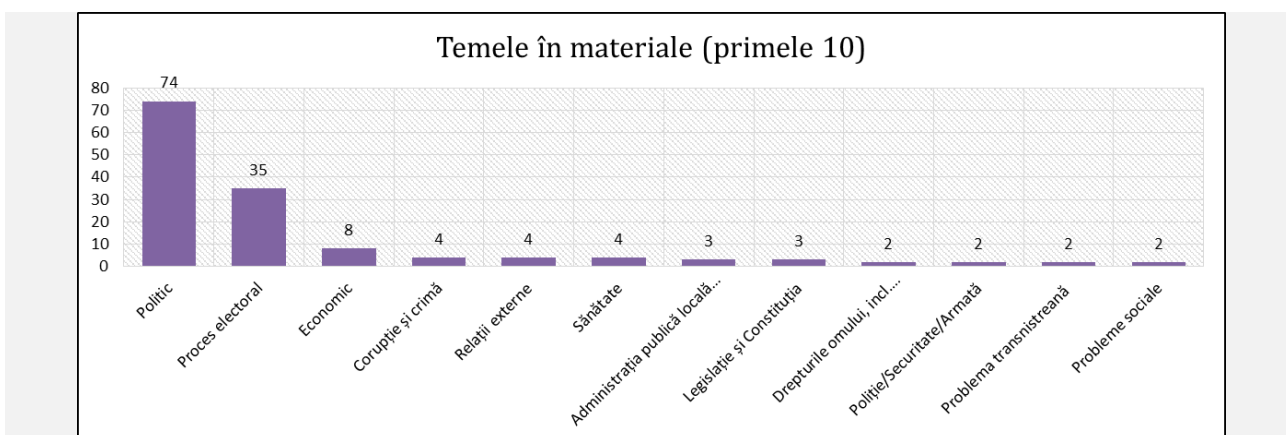
[Noi.md](https://noi.md)

Noi.md a publicat 145 de materiale cu un caracter electoral direct sau indirect, inclusiv 142 de știri, 2 comentarii și un interviu. Dintre acestea, 10 materiale au fost însoțite de imagini video, iar unul – de înregistrări audio. Volumul total al materialelor relevante a constituit 258415 semne pentru texte, 11181 de secunde sau peste 3 ore pentru video, și 480 de secunde sau 8 minute pentru audio.

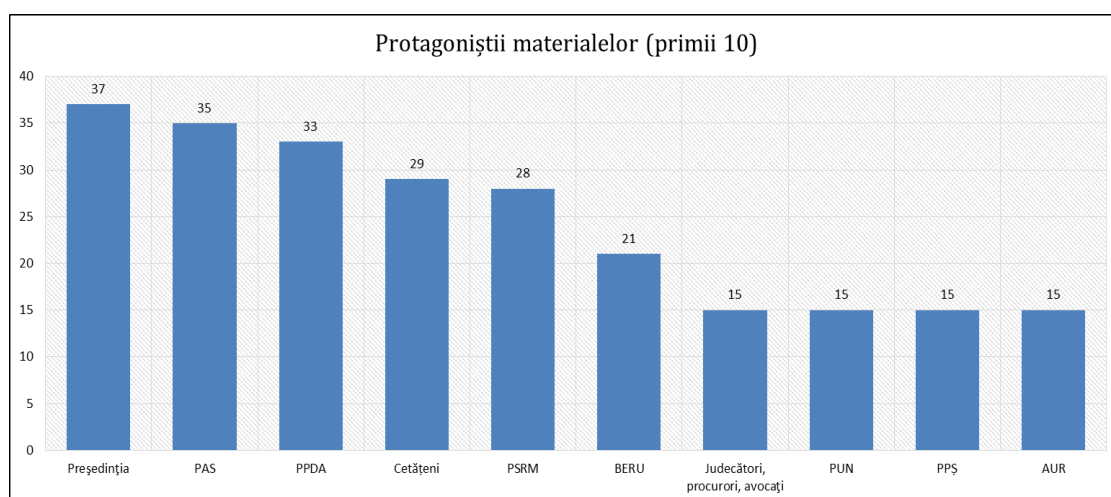

Noi.md a abordat, în perioada 11-20 iunie 2021 subiecte din domeniul politic, dar și electoral. Mai exact, s-a scris despre deciziile CEC, lansări în campanie, înregistrarea concurenților, activitățile de campanie ale candidaților înscriși în cursă etc. Activitatea BECS a ieșit în evidență, dar și informații/comentarii cu referire la acțiunile președintei Maia Sandu, inclusiv la vizitele ei în afara țării, cu detalii despre întâlniri, declarații etc. Un accent pronunțat s-a pus pe declarațiile lui Igor Dodon făcute în cadrul unor emisiuni sau pe pe Facebook, dar și pe

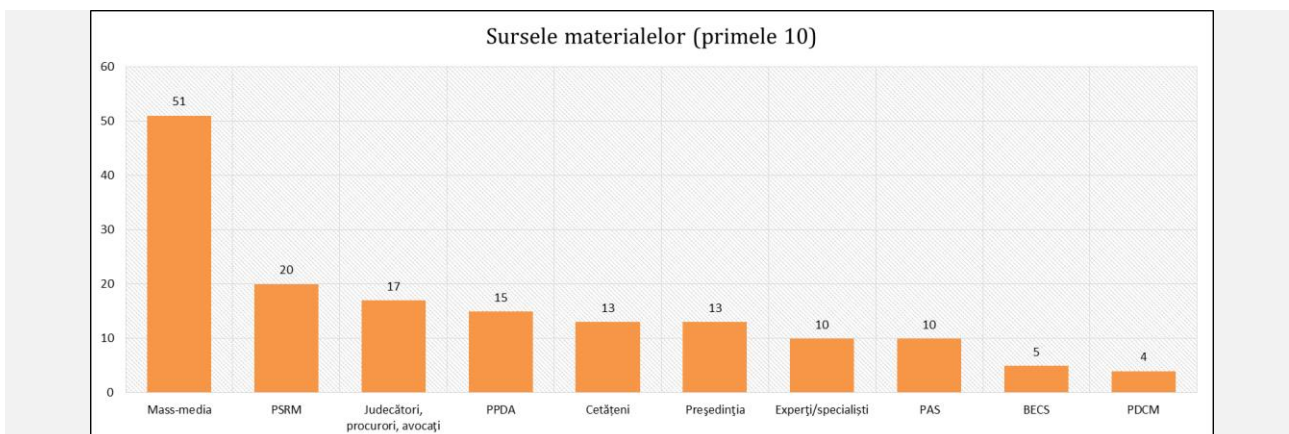
declarațiile altor membri ai PSRM. Mai puține știri au vizat problemele economice, relațiile externe, sănătatea, corupția, problema transnistreană sau problemele sociale în context electoral.

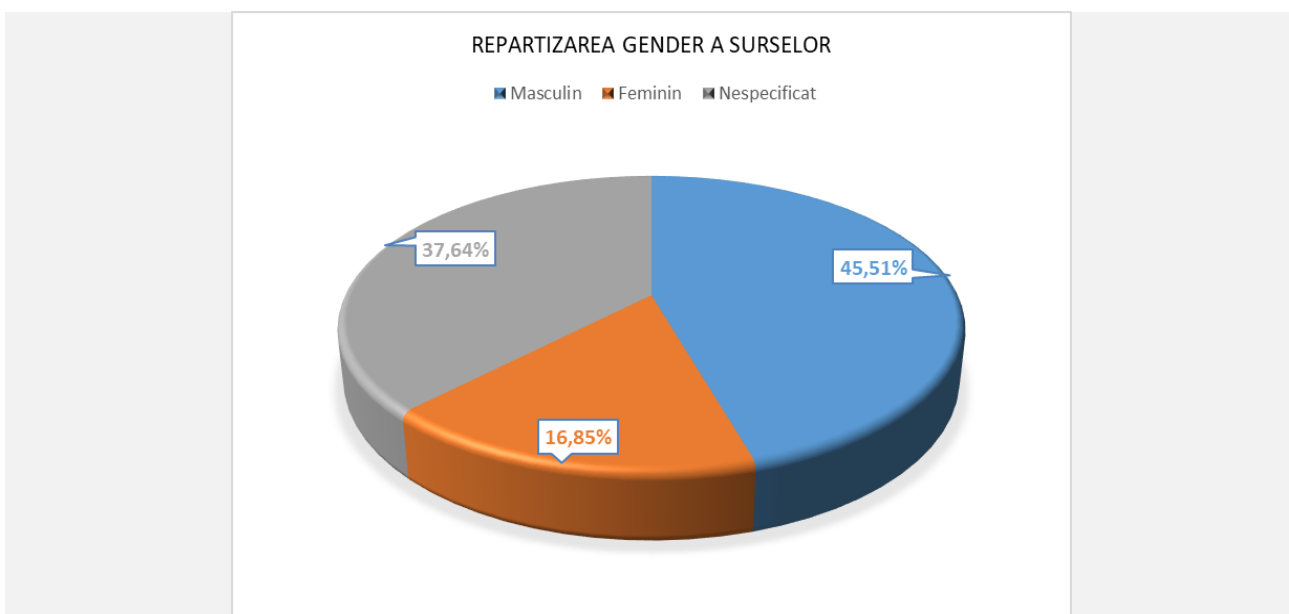
Materialele publicate de **Noi.md** au avut, ca și în perioada precedentă de raport, 32 de protagoniști/protagoniste, inclusiv pe cei 22 de concurenți înscriși în cursa pentru alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021. Președinția, PAS, și PPDA împart la distanțe mici podiumul, cu 37, 35 și respectiv 33 de apariții în această postură. La rândul lor, cetățenii/cetățenele, și reprezentanții/reprezentantele PSRM au fost protagoniștii/protagonistele materialelor **Noi.md** de 29 și respectiv 28 de ori, cei/cele ai/ale BERU – de 21 de ori, iar judecătorii/judecătoarele, avocații/avocatele, ca și exponenții/exponentele PUN, PPȘ și AUR au fost protagoniștii/protagonistele știrilor **Noi.md** de câte 15 ori.

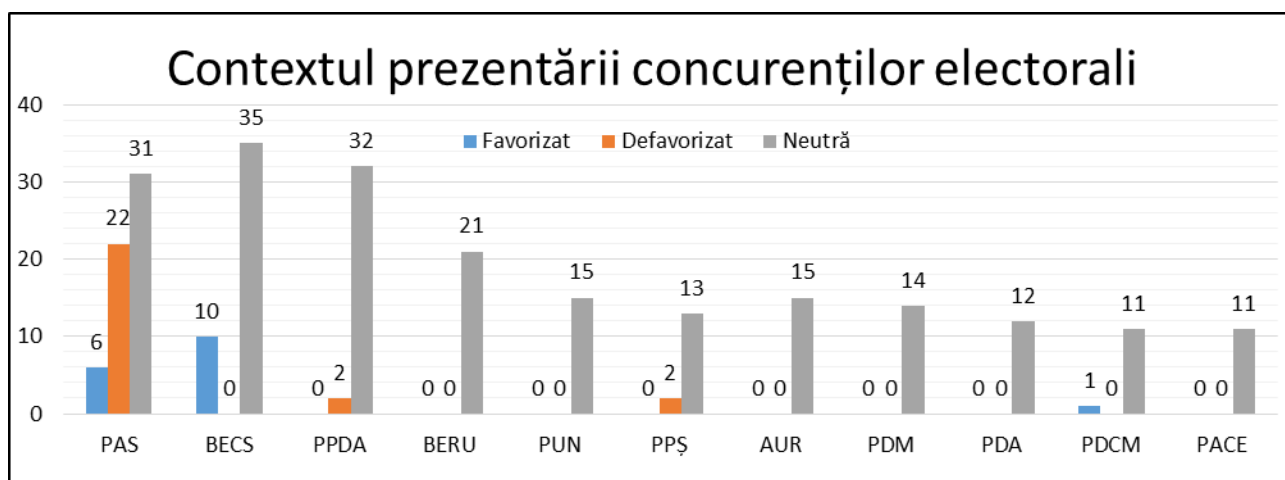
Totodată, **Noi.md** a citat 20 de categorii de surse diferite, inclusiv 10 concurenți electorali. De cele mai multe ori, alte surse mass-media au fost citate (de 51 de ori), urmate de reprezentanții/reprezentantele PSRM, citați/citate de 20 de ori, de judecători/judecătoare – cu 17 citări, sau de exponenții/exponentele PPDA, cu 15 apariții în calitate de surse. Președinția și cetățenii/cetățenele, la rândul lor au avut aceeași calitate în câte 13 rânduri, iar experții/expertele, precum și reprezentanții/reprezentantele PAS – de câte 10 ori. În primele 10 categorii de surse s-au mai regăsit BECS și PDCM cu 5 și respectiv 4 citări.

Cele 178 de surse citate de publicația online **Noi.md** s-au repartizat, sub aspectul genului, astfel: 81 sau peste 45% au fost bărbați, 30 sau aproape 17% au fost femei, iar în alte 67 de cazuri sau aproape 38% genul sursei nu a fost specificat. Astfel, bărbații au fost citați de aproape 3 ori mai des decât femeile.

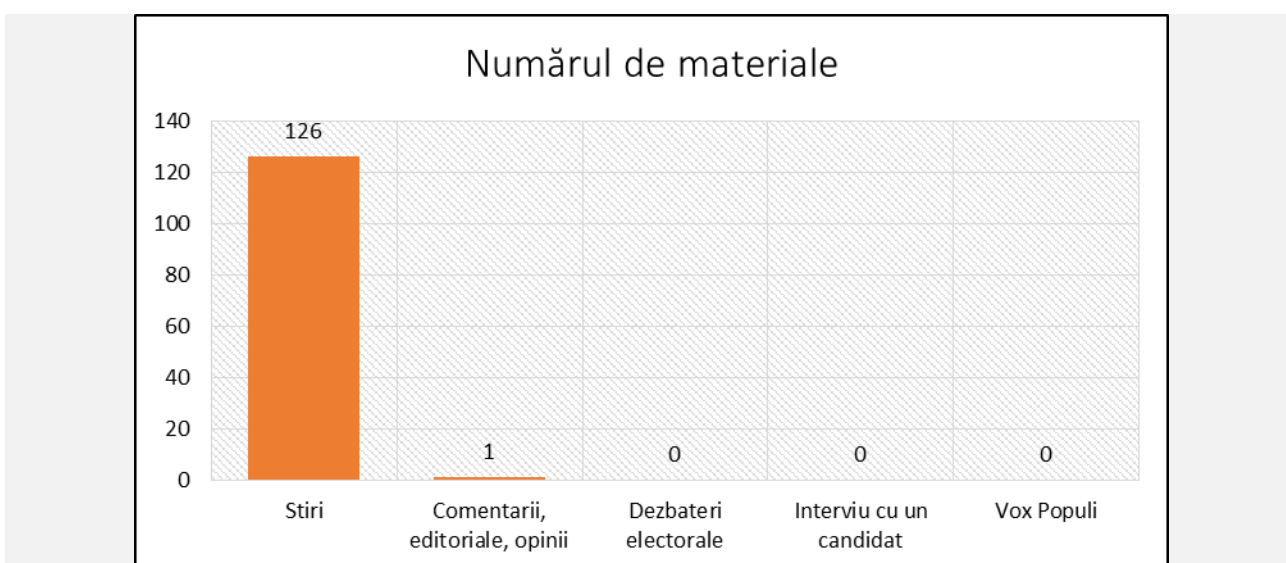

În perioada 11-20 iunie 2021, 16 concurenți electorali au apărut în materialele **Noi.md** doar în context neutru (BERU, PUN, AUR, PDM, PDA, PACE, NOI, PS, POM, PACCC, PVE, MPSN, PPM, PPO, PRM și PPNOI). Alți doi concurenți au fost mediatizați mai accentuat, BECS sub aspect pozitiv (de 10 ori), și PAS mai des în context negativ (de 22 de ori). La rândul lor, PPDA și PPȘ au fost de câte două ori plasați în contexte mai curând defavorabile, iar PLD și PDCM de două ori și respectiv o dată în context mai curând favorabil.

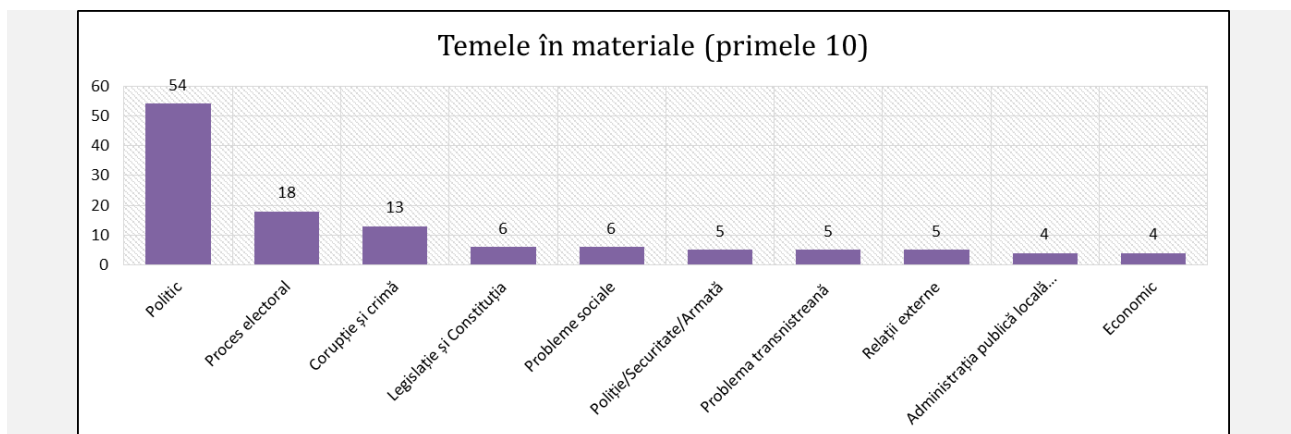

[Realitatea.md](https://www.realitatea.md)

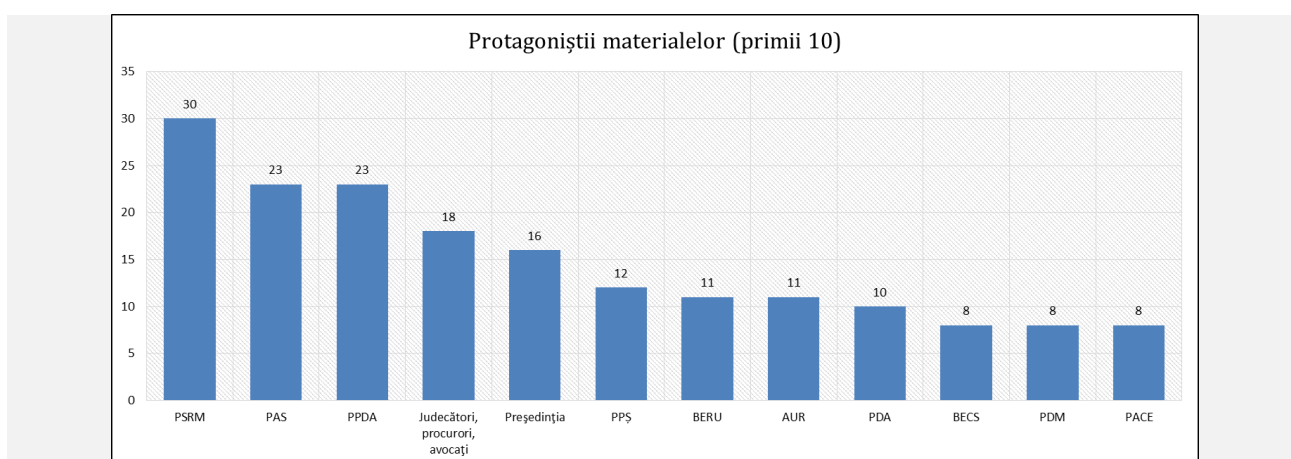
Realitatea.md a publicat în perioada 11 – 20 iunie 2021, 127 de materiale cu un caracter electoral direct și indirect, inclusiv 126 de știri, și un material de opinie. Din numărul total de materiale, 32 au fost însoțite de imagini video, și unul – de înregistrări audio. Volumul total al materialelor relevante a constituit 232187 de semne pentru texte, 50613 secunde sau circa 14 ore în cazul materialelor video, și 484 de secunde sau circa 8 minute de audio.

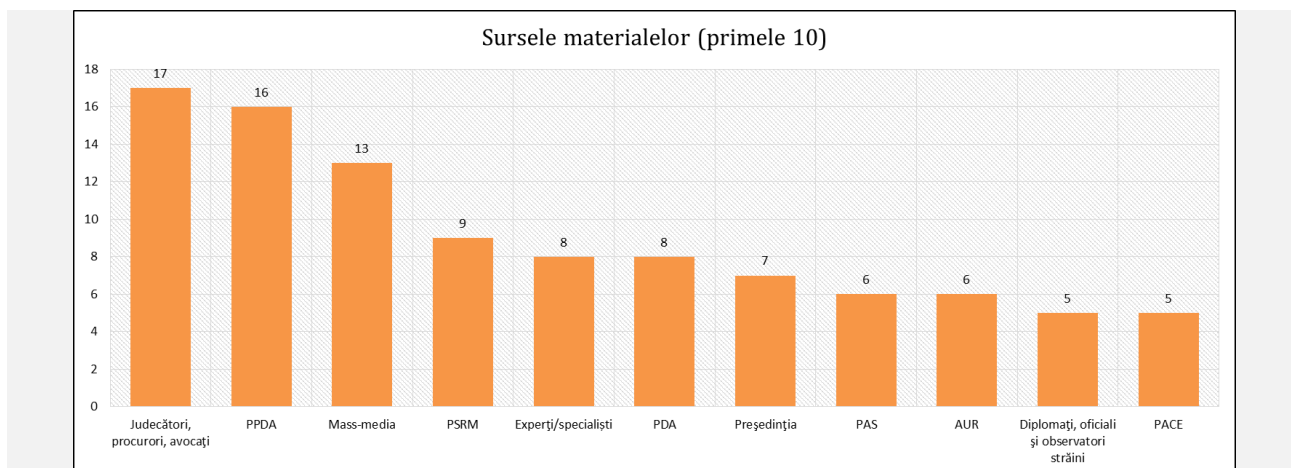
Realitatea.md a oferit spațiu unui număr mare de concurenți electorali mediatizând activitățile de campanie, declarațiile și evenimentele relevante contextului electoral, abordând subiecte preponderent politice și procesul electoral în ansamblu. Multe din știrile electorale au fost însoțite de înregistrări video realizate de rlive.md. La fel, într-o măsură mai mică s-a scris despre corupție și crimă, legislație, probleme sociale, economice, relațiile externe sau problema transnistreană în context electoral.

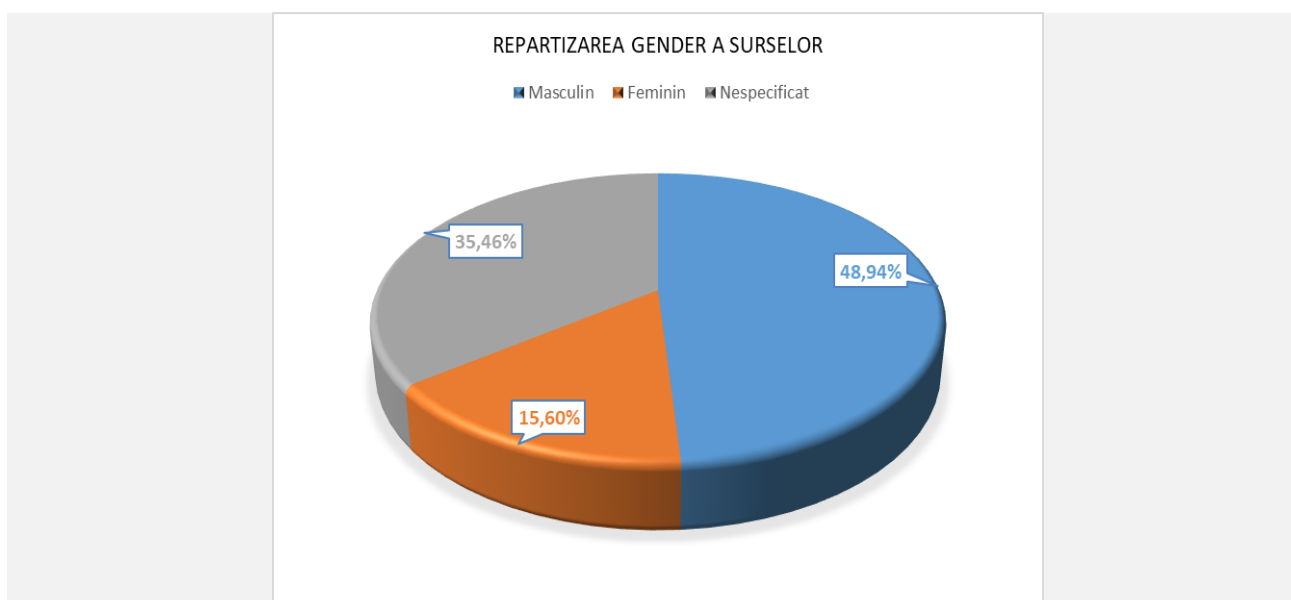
Realitatea.md a vizat, în perioada de raport, 36 de categorii de protagoniști/protagoniste, inclusiv pe toți cei 22 de concurenți înregistrați în cursă, precum și grupul de inițiativă al celui de-al 23-lea concurent. Primele trei poziții au fost ocupate, ca și în perioada precedentă, cu schimbarea locurilor, de către PSRM (cu 30 de apariții), PAS și PPDA (cu câte 23 de apariții). Mai rar au fost vizati judecătorii/judecătorele, avocații/avocatele (de 18 ori), Președinția (de 16 ori), exponenții/exponentele PPȘ (de 12 ori), ai/ale BERU și AUR (de câte 11 ori), ai/ale PDA (de 8 ori), sau ai/ale BECS, PDM și PACE, cu câte 8 apariții în calitate de protagoniști/protagoniste ai/ale materialelor publicate de **Realitatea.md**.

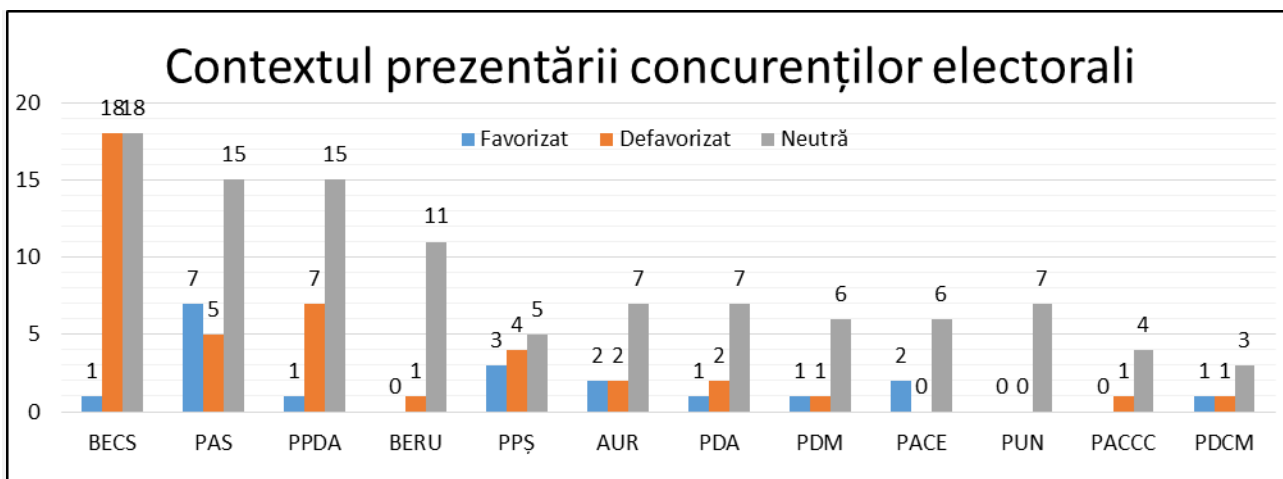
În același timp, 28 de categorii de surse au fost citate în materialele publicate de **Realitatea.md**, inclusiv 16 concurenți electorali. În acest caz, mai des au fost citați/citate reprezentanții/reprezentantele sistemului judiciar (de 17 ori), ai/ale PPDA (de 16 ori) și alte surse mass-media (de 13 ori). La fel, în primele zece categorii s-au mai regăsit PSRM, cu 9 citări, experții/expertele, dar și PDA, cu câte 8 citări, Președinția cu 7, PAS și AUR cu câte 6, sau diplomați/diplomate, precum și PACE, cu câte 5 citări în calitate de surse.

Cele 141 de surse citate au fost dezechilibrate din perspectiva genului, bărbații fiind citați de peste trei ori mai des decât femeile (69 la 22 sau 48,94% la 15,60%). Alte 50 de surse (35,46%) nu au fost specificate sub acest aspect.

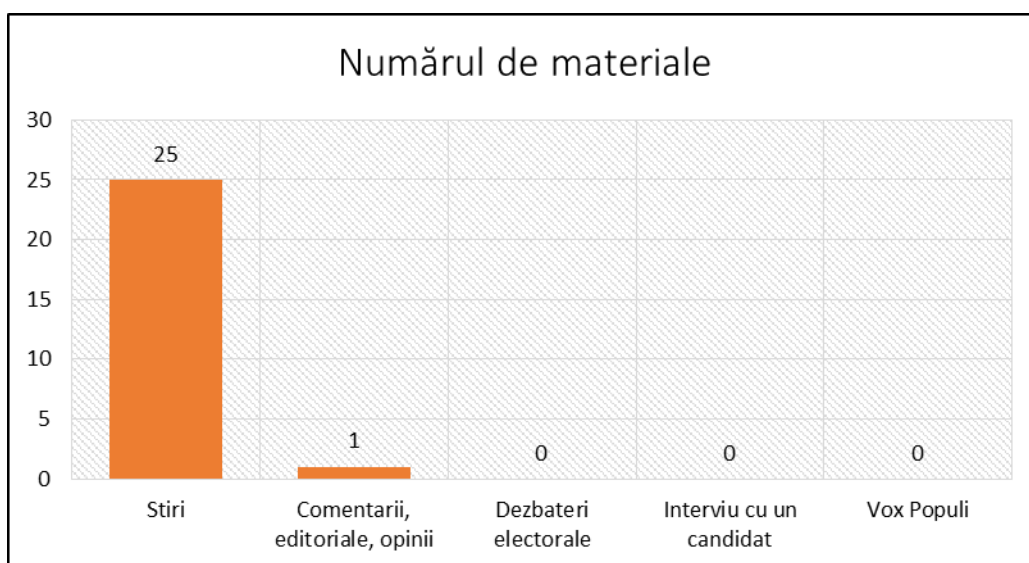

În perioada monitorizată **Realitatea.md** a mediatizat doar în context neutru 8 concurenți electorali: PUN, PS, POM, PRM, PPNOI, MPSN, PPO și PVE. Ceilalți concurenți au fost plasați atât în context neutru, cât și favorabil și defavorabil. Astfel, BECS a fost cel mai des defavorizat (de 18 ori), iar PAS a avut cele mai multe favorizări (7) în raport cu alți concurenți. Ceilalți concurenți au fost plasați în contexte favorabile/defavorabile după cum urmează: PPDA – 1/7 cazuri, PPȘ – 3/4 cazuri, AUR – 2/2, PDA – 1/2, PDM – 1/1, PACE și PLD – câte două cazuri de favorizare, PDCM – 1/1, BERU PACCC, PPM și NOI – câte un caz de defavorizare. În câteva cazuri PPȘ a fost favorizat în materiale cu caracter publicitar nemarcate corespunzător.

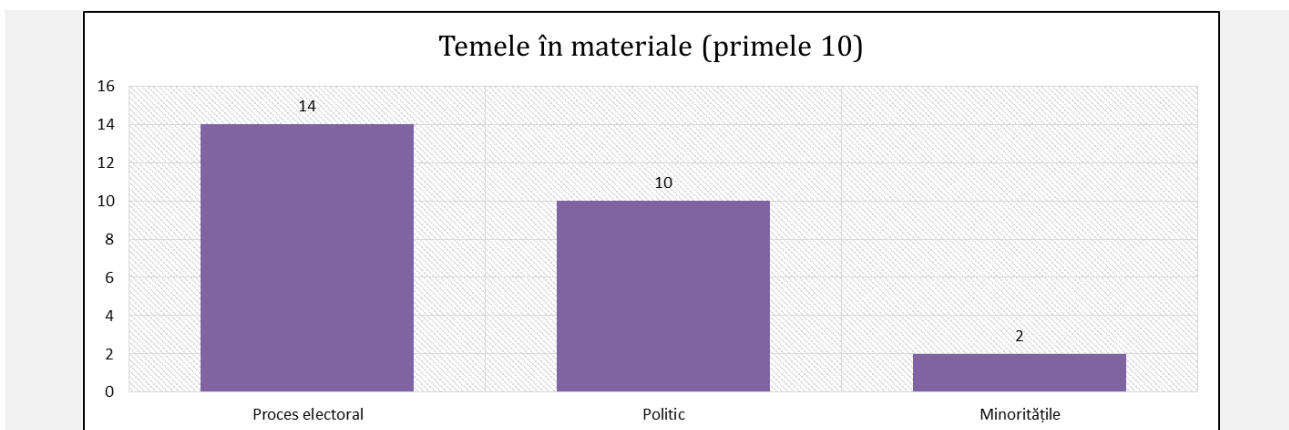

[Sputnik.md](https://www.sputnik.md)

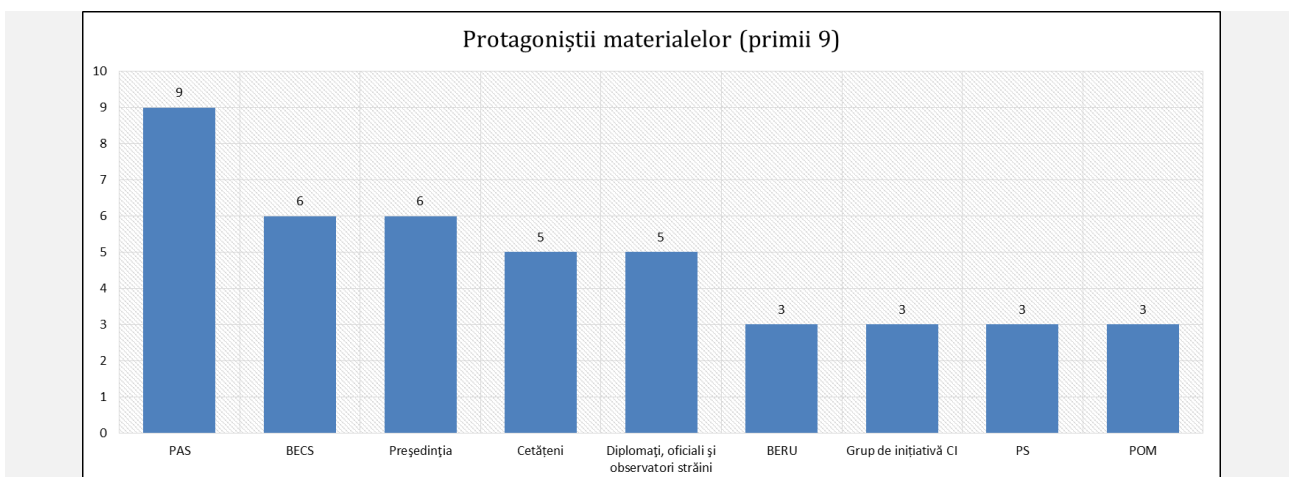
Sputnik.md a publicat în perioada 11-20 iunie 2021, 26 de materiale cu un caracter electoral direct sau indirect, inclusiv 25 de știri și un material de opinie. Un produs jurnalistic a fost însoțit de înregistrări audio. Volumul total al materialelor relevante a constituit 63391 de semne (texte) și 525 de secunde sau aproape 9 minute (audio).

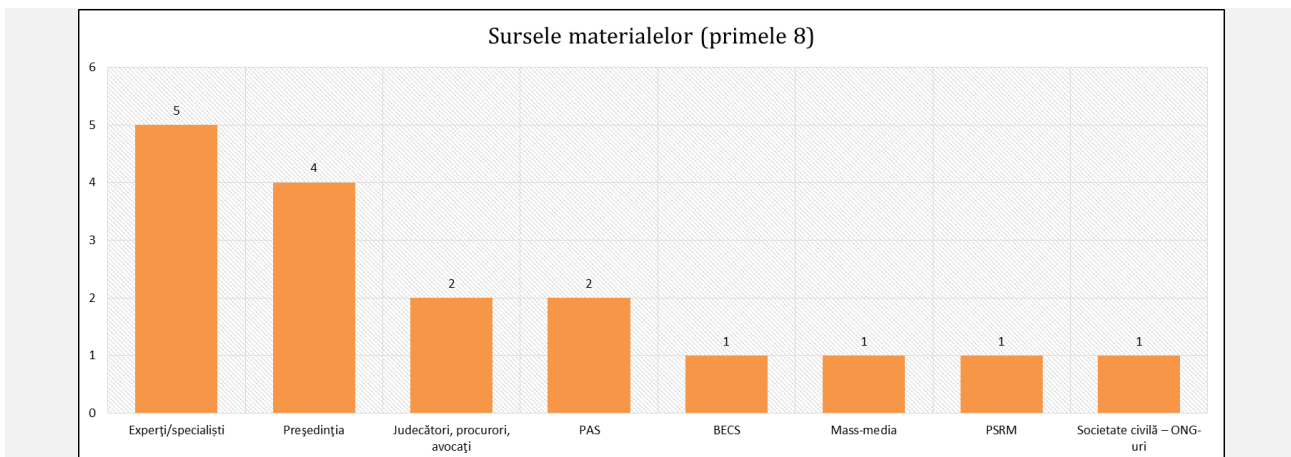
Cele 26 de materiale au abordat procesul electoral per ansamblu, în special deciziile CEC (14), domeniul politic (10) și minoritățile (2 materiale).

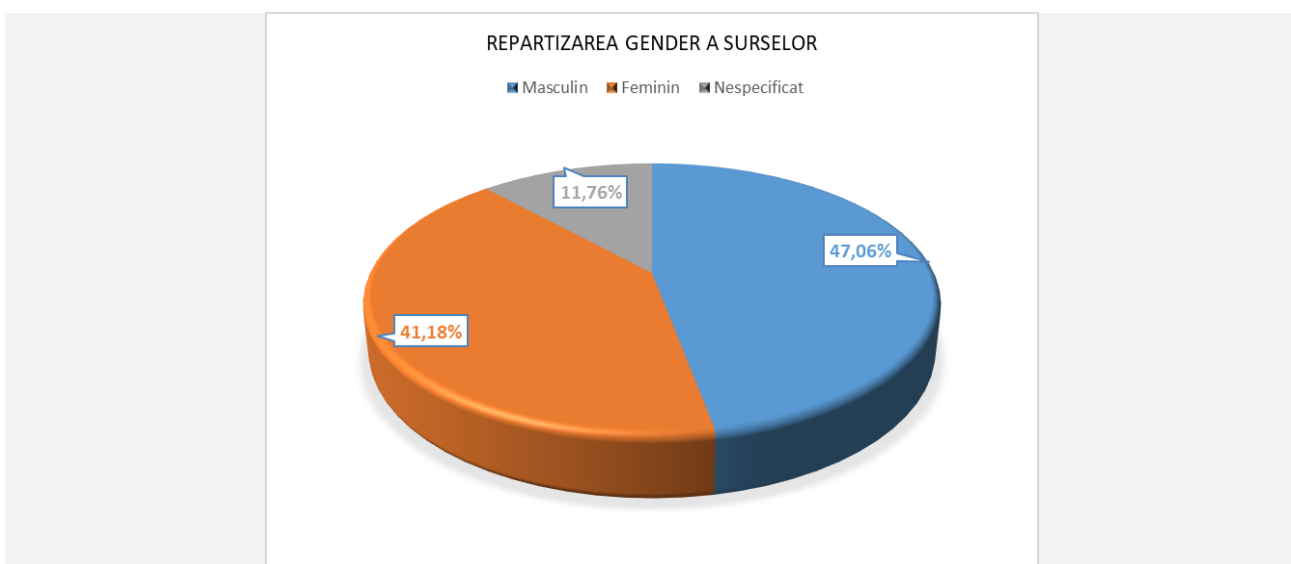
Sputnik.md a vizat, în total, 28 de categorii de protagoniști/protagoniste, inclusiv toți cei 22 de concurenți electorali și grupul de inițiativă al unui candidat independent. Pe primul loc în acest clasament s-au regăsit, ca și în perioada precedentă de raport, reprezentanții/reprezentantele PAS, cu 9 apariții, urmați/urmate în mod egal de exponenții/exponentele BECS și ai/ale Președinției, cu câte 6 astfel de apariții. La fel, rolul de protagoniști/protagoniste l-au avut cetățenii/cetățenele și diplomații/diplomatele – de câte 5 ori, dar și exponenții/exponentele BERU, PS, POM, precum și grupul de inițiativă al unui candidat independent – de câte 3 ori.

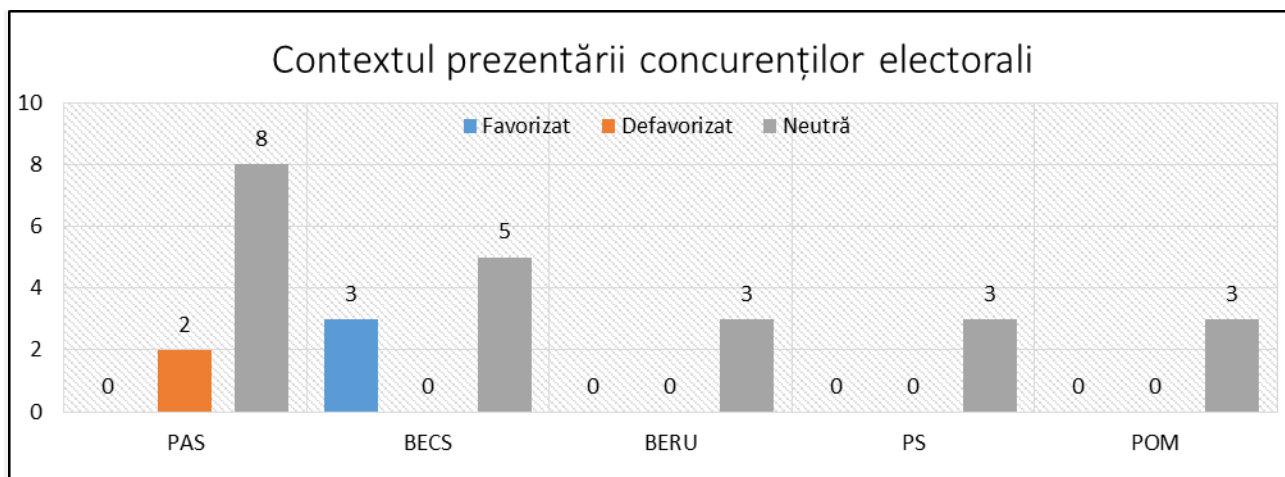
Sputnik.md a citat în total 8 categorii de surse, inclusiv 2 concurenți electorali. Cel mai des în această calitate au apărut experții/expertele – de 5 ori, reprezentanții/reprezentantele Președinției – de 4 ori, judecători/judecătore, și PAS – de câte 2 ori, sau BECS, alte surse mass-media, PSRM sau reprezentanți/rereprezentante ale societății civile, citați/citate câte o dată în materialele publicate de **Sputnik.md**.

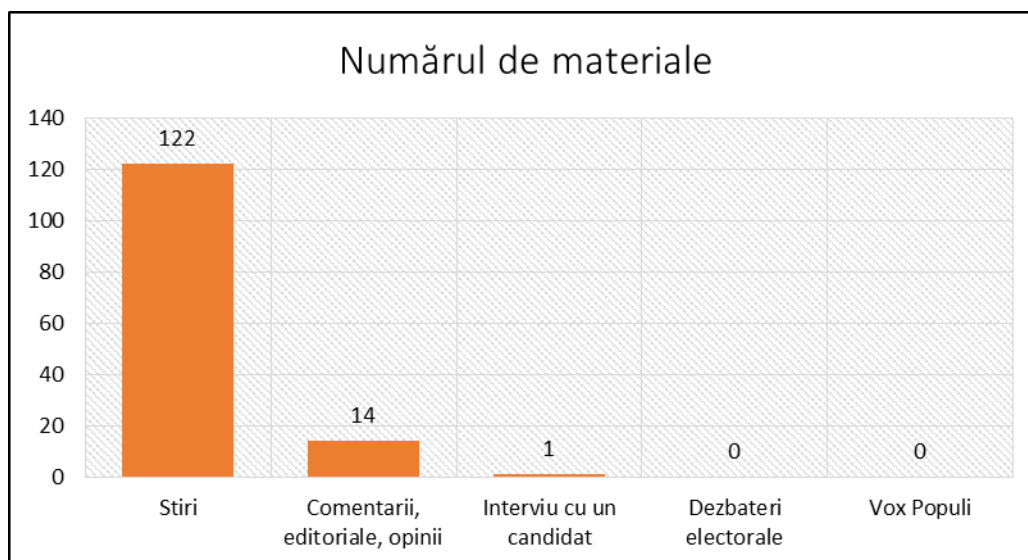
Deși a publicat puține materiale și a citat puține surse (17), **Sputnik.md** a asigurat echilibrul de gen cel mai mult printre publicațiile monitorizate. Astfel, 8 au fost bărbați și 7 – femei, în doar două cazuri genul surselor nefiind specificat.

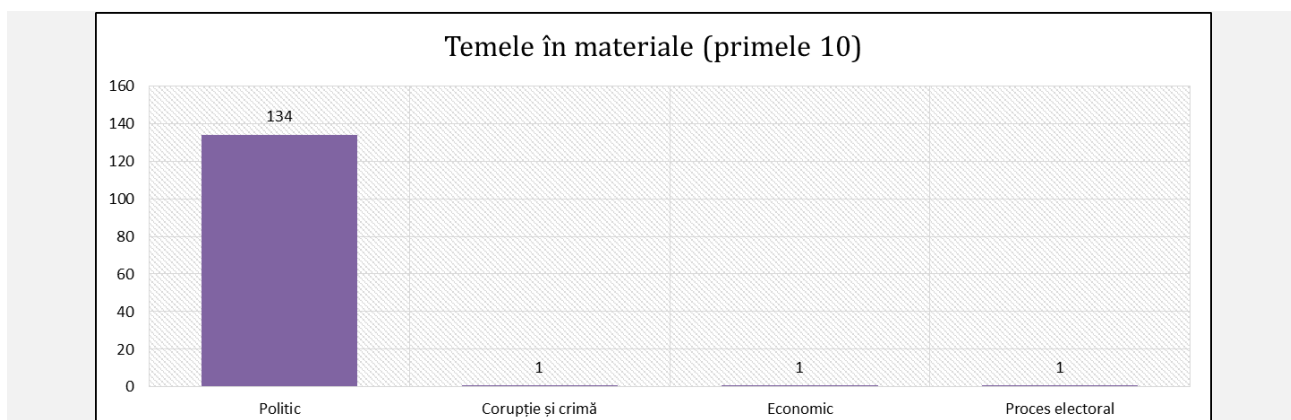
În perioada de raport, concurenții electorali au fost mediatizați de **Sputnik.md** preponderent neutru, 20 de concurenți din 22 apărând doar într-un astfel de context. Doar doi concurenți au avut, pe lângă plasări în context neutru, și câteva cazuri de favorizare sau defavorizare. Este vorba, în primul caz, de BECS, cu 3 apariții care mai curând l-au favorizat, și de PAS, care a fost de 2 ori mai degrabă defavorizat.

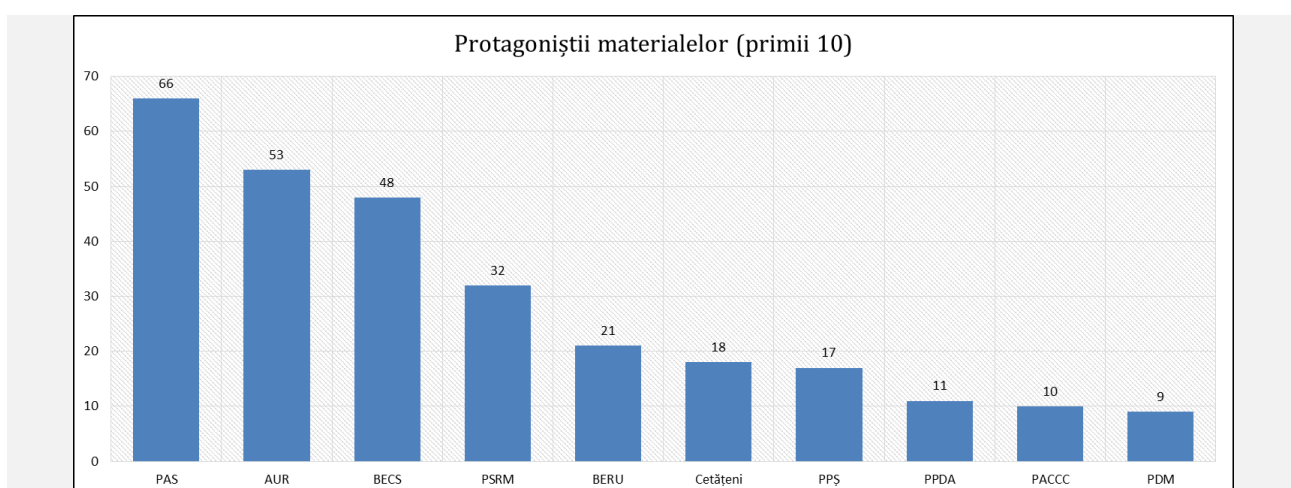
Timpul.md a publicat în perioada de raport 137 de materiale cu un caracter electoral direct sau indirect, inclusiv 122 de știri, 14 articole de opinie și un interviu. În 36 de cazuri textele au fost însoțite de video, iar într-un caz – de înregistrări audio. Volumul total al materialelor relevante a constituit 413358 de semne (texte), 39250 de secunde sau circa 11 ore (video), și 118 secunde, sau circa două minute de înregistrări audio.

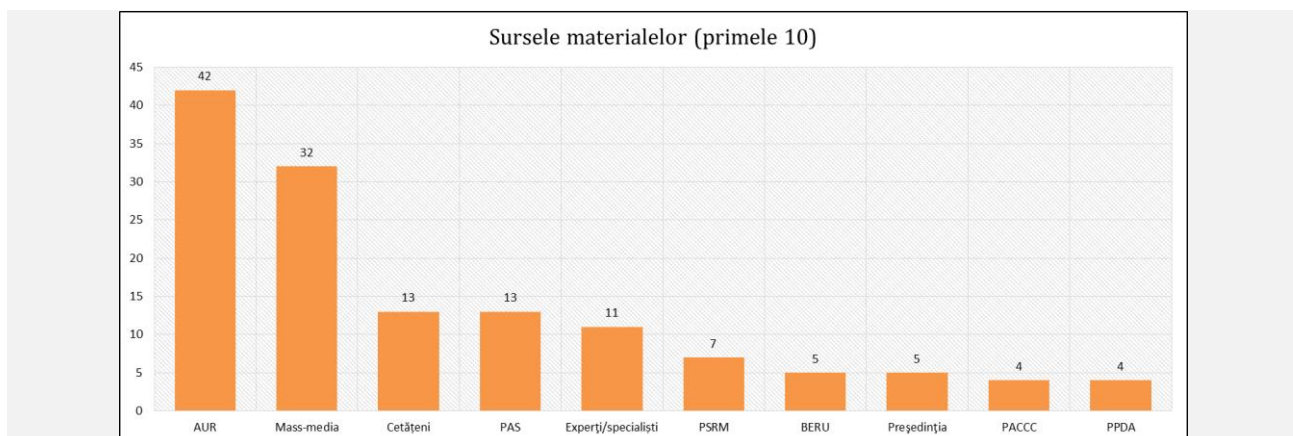
Timpul.md a abordat în majoritatea materialelor subiecte politice în context electoral, și câte un material s-a referit la corupție și crimă, economie și procesul electoral per ansamblu. Textele publicate de **Timpul.md** au conținut multe opinii și comentarii, acuzații la adresa anumitor concurenți electorali, în special a PAS, BECS, BERU ș.a, fără a li se fi oferit drept la replică sau argumente. Multe texte au fost scoase din arhivă, din campaniile precedente, fără a fi schimbată data din lead. Unele titluri au fost manipulatorii, acuzațiile nefiind confirmate în textul știrilor. Limbajul utilizat a fost unul plin de etichetări la adresa concurenților defavorizați și laudativ la adresa AUR.

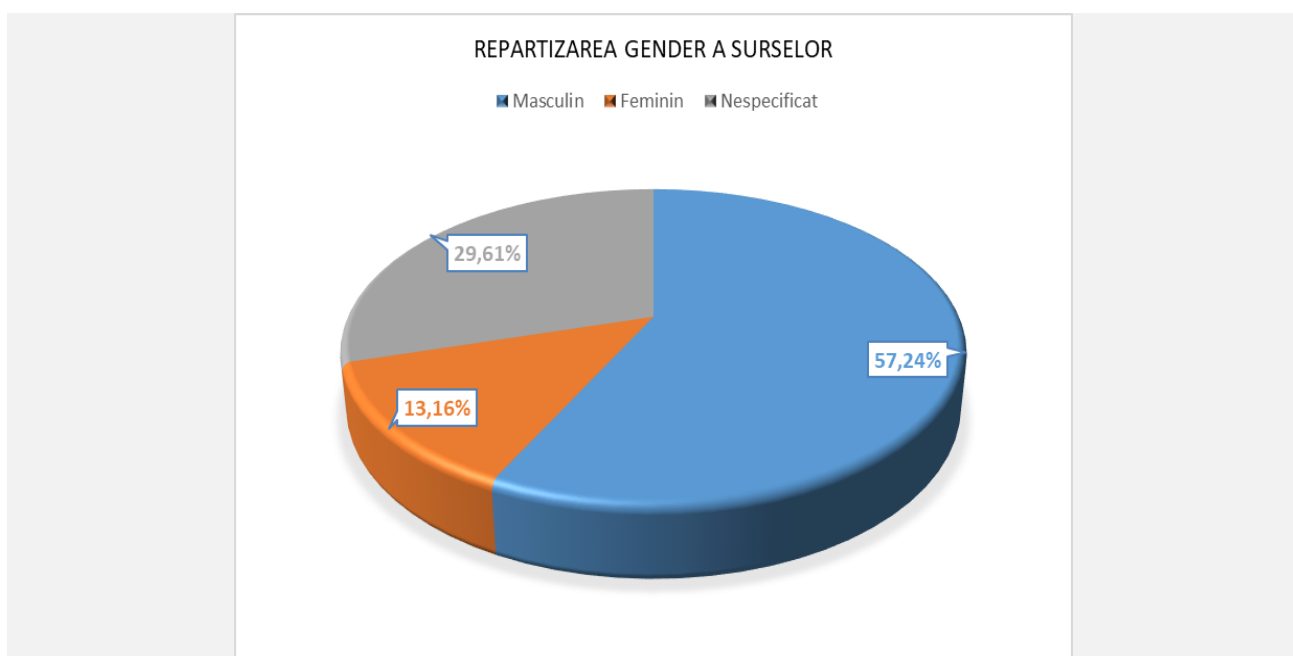
În materialele publicate în perioada monitorizată, **Timpul.md** a vizat 33 de categorii diferite de protagoniști, inclusiv 15 concurenți electorali. Cel mai des a fost vizat în produsele jurnalistice PAS - de 66 de ori, urmat de AUR, cu 53 de apariții, și de BECS cu 48. De asemenea, în primele zece categorii s-au mai regăsit reprezentanții/reprezentantele PSRM, cu 32 de apariții în calitate de protagoniști/protagoniste, ai/ale BERU – cu 21, cetățenii/cetățenele cu 18 apariții, exponenții/exponentele PPȘ cu 17, PPDA cu 11, PACCC cu 10 și PDM cu 9.

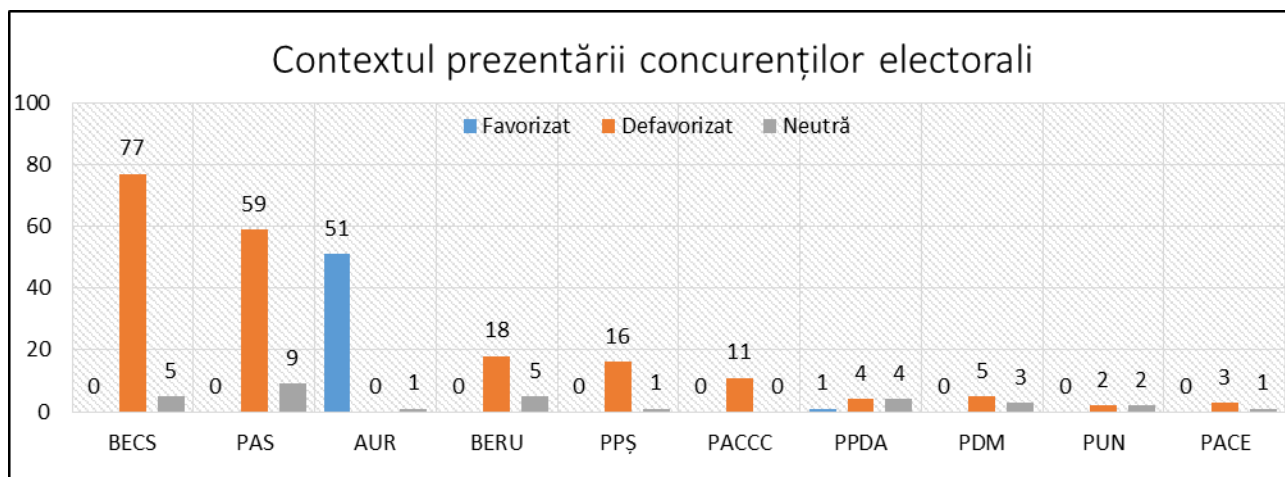
Totodată, **Timpul.md** a apelat la 17 categorii de surse, inclusiv 8 concurenți electorali. Mai exact, cel mai des au fost citați/citate reprezentanții/reprezentantele AUR (de 42 de ori), dar și alte surse mass-media (de 32 de ori). Mai rar în calitate de surse au apărut cetățenii/cetățenele, sau reprezentanții/reprezentantele PAS (de câte 13 ori), experții/expertele (de 11 ori), exponenții/exponentele PSRM (de 7 ori), ai/ale BERU sau ai/ale Președinției (de câte 5 ori), precum și reprezentanții/reprezentantele PACCC și PPDA, citați/citate de câte 4 ori în materialele publicate de **Timpul.md**.

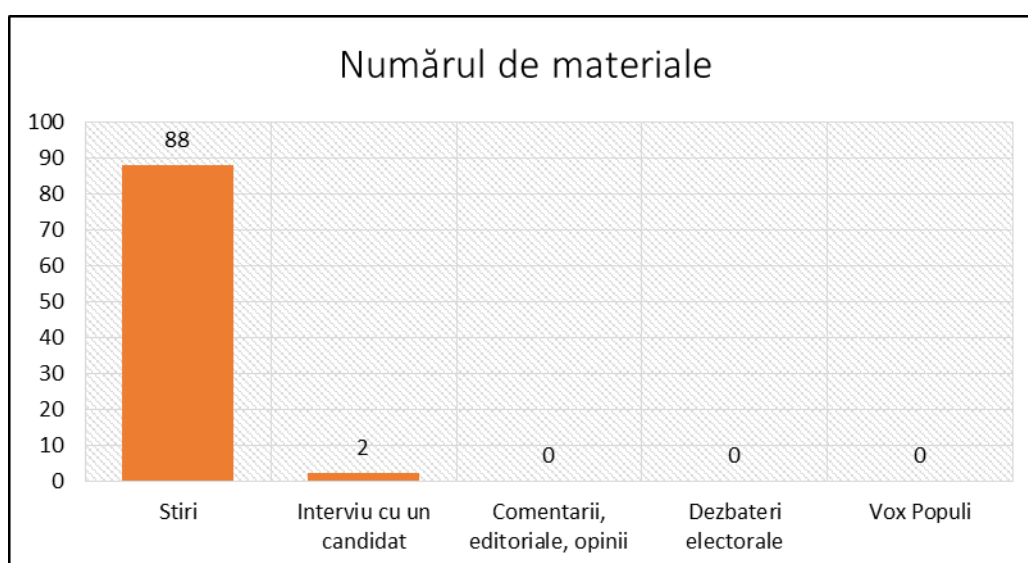
Repartizarea surselor pe criteriul de gen a fost dezechilibrată în favoarea bărbaților. Astfel, din totalul de 152 de surse citate de **Timpul.md**, 87 (sau peste 57%) au fost bărbați, 20 (sau circa 13%) au fost femei, iar în 45 de cazuri (sau circa 30%) genul surselor nu a fost specificat.

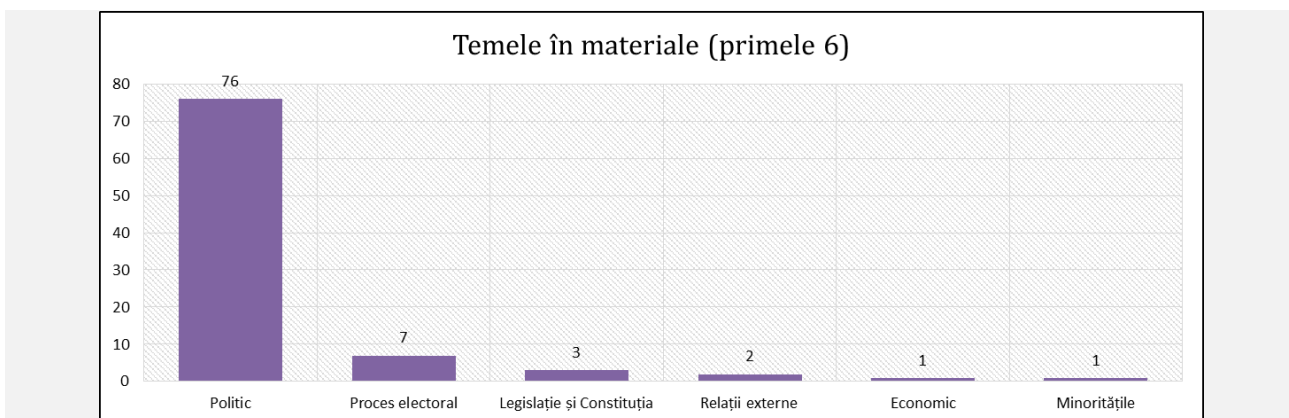
În perioada 11 – 20 iunie 2021 publicația **Timpul.md** a mediatizat în mod doar neutru 3 concurenți electorali, în câte un singur material în care au fost vizați (PDA, PLD și POM). Ceilalți concurenți au apărut preponderent în context negativ, cu excepția AUR, care a continuat să fie promovat deschis și favorizat masiv de către **Timpul.md**, fiind plasat în context pozitiv de 51 de ori. Alți concurenți au fost defavorizați, inclusiv prin etichetări, acuzații și critici. În acest sens, BECS și PAS au fost cei mai des defavorizați (de 77 și respectiv 59 de ori). La fel, în contexte defavorizante au apărut BERU – de 18 ori, PPȘ – de 16 ori, PACCC – de 11 ori, PPDA – de 4 ori (și o dată în context mai curând pozitiv), PDM – de 5 ori, PUN – de 2 ori, PACE și PS – de câte 3 ori, și PPM – o dată.

[Unimedia.info](https://unimedia.info)

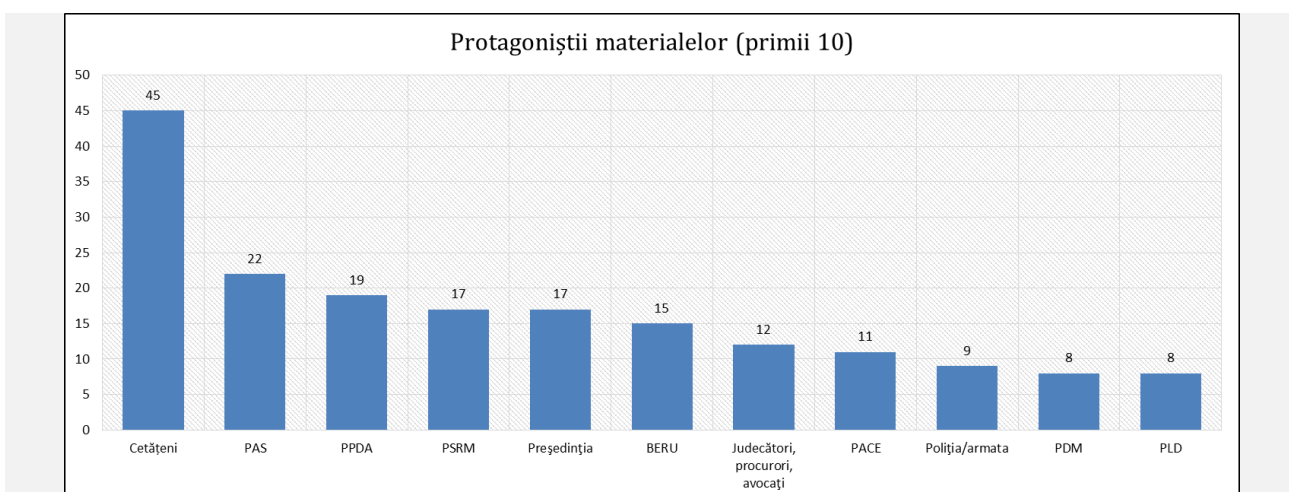
Unimedia.info a publicat în perioada de referință 88 de știri și două interviuri în context electoral. Din numărul total de materiale, 28 au fost însoțite de imagini video, și unul – de înregistrări audio. Volumul total al materialelor relevante a constituit 200552 de semne (pentru texte), 19330 de secunde sau peste 3 ore (pentru materialele video), și 480 de secunde sau 8 minute (pentru audio).

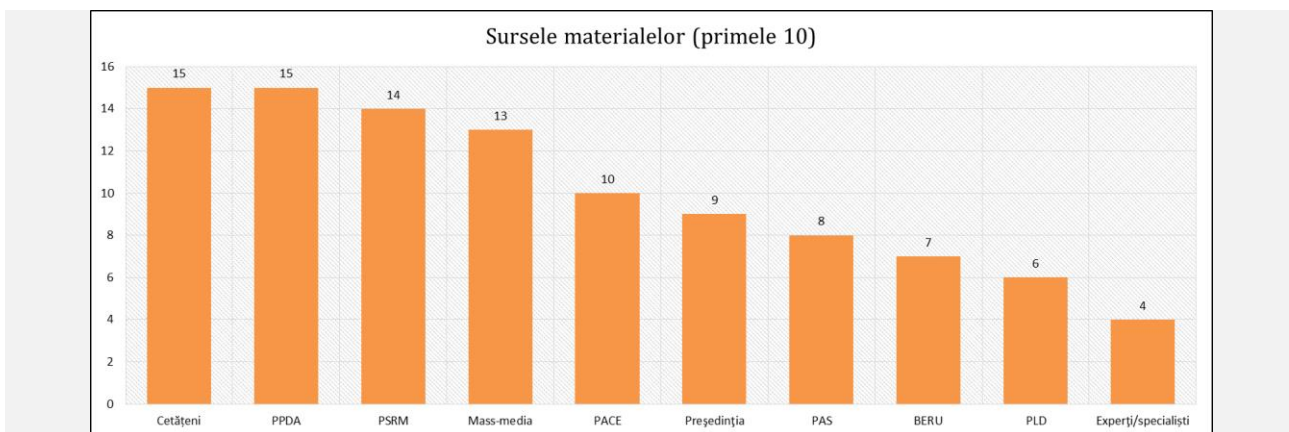
Cele mai multe materiale au vizat domeniul politic, și mult mai puțin procesul electoral per ansamblu, relațiile externe, economia, corupția sau problemele de mediu în context electoral. Publicația s-a referit la evenimente electorale, prezentând lansarea în campanie a unor concurenți, textele fiind adesea însoțite de imagini video de la aceste evenimente. În mai multe materiale concurenții electorali au adus acuzații altor concurenți electorali, dar și președintei Maia Sandu, de exemplu, fără ca replica acestora să fie publicată. De asemenea, texte publicitare nemarcate corespunzător au putut fi citite pe **Unimedia.info** în perioada de raport.

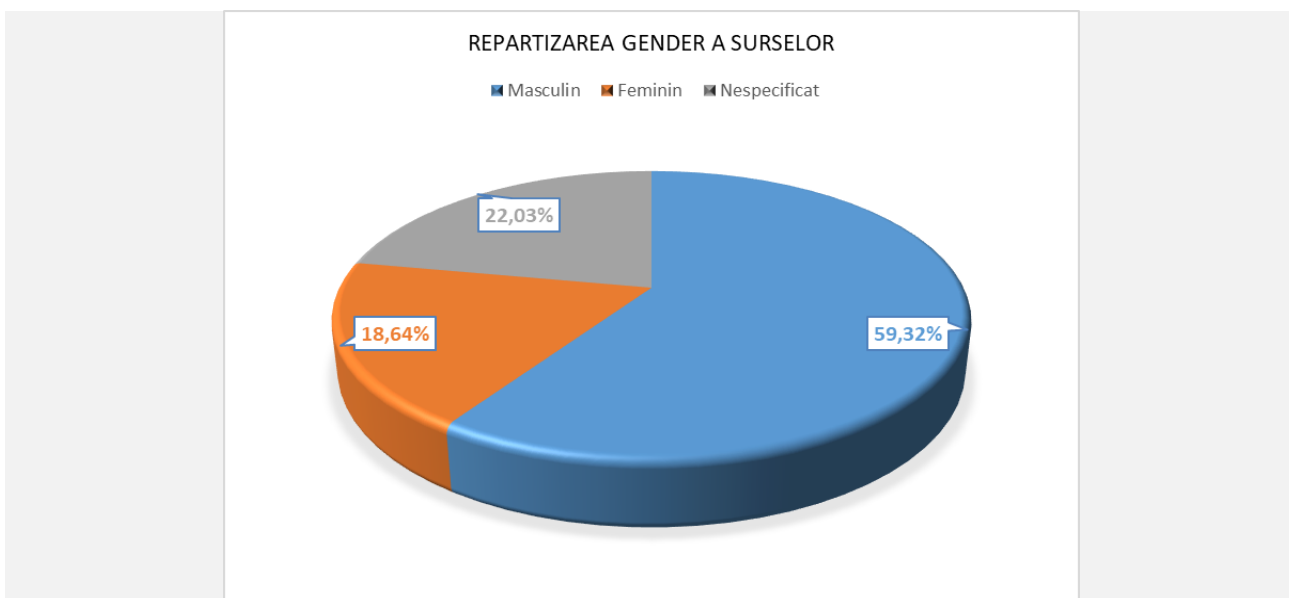
Unimedia.info a vizat în total 31 de categorii de protagoniști/protagoniste, inclusiv 18 concurenți electorali. Cetățenii și cetățenii au continuat să apară cel mai des în această calitate (de 45 de ori), urmați/urmate de reprezentanții/reprezentantele PAS (de 22 de ori), PPDA (de 19 ori), ai/ale PSRM și Președinției (de câte 17 ori), ai/ale BERU (de 15 ori), judecători/judecătore (de 12 ori), exponenții/exponentele PACE (de 11 ori), ai/ale armatei (de 9 ori), sau ai/ale PDM și PLD (cu câte 8 apariții în calitate de protagoniști/protagoniste).

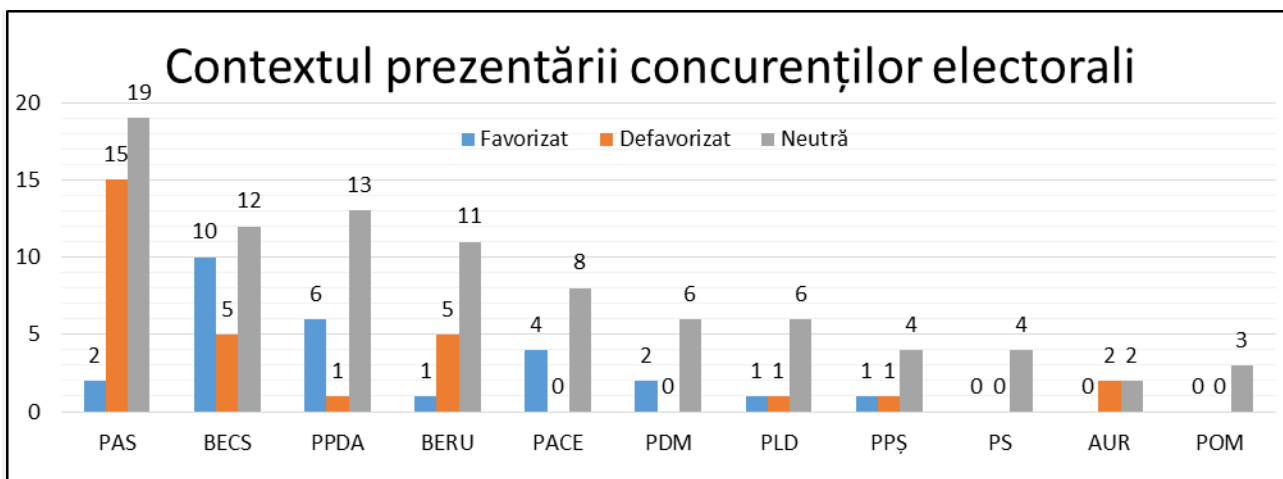
Totodată, **Unimedia.info** a citat în perioada 11-20 iunie 2021, 18 de categorii de surse, inclusiv 10 concurenți electorali și grupul de inițiativă al unui candidat independent. Cetățenii/cetățenele, dar și reprezentanții/reprezentantele PPDA au fost citați/citate cel mai des (de câte 15 ori), urmați/urmate de exponenții/exponentele PSRM – cu 14 citări, și de alte surse mass-media, citate de 13 ori. La fel, sursele au mai venit de la PACE (de 10 ori), Președinție (de 9 ori), PAS (de 8 ori), BERU (de 7 ori), PLD (de 6 ori), sau experți/experte (de 4 ori).

Din totalul de 118 surse citate de **Unimedia.info**, 70 (sau peste 59%) au fost bărbați, femeile fiind citate de peste 3 ori mai rar (22 de surse sau aproape 19%), iar în 26 de cazuri (circa 22%) genul sursei nu a fost specificat.

În perioada 1 -10 iunie 2021, 7 concurenți electorali (PS, POM, PUN, PPM, PDA, PRM și PPNOI) au apărut doar în context neutru în materialele **Unimedia.info**. În același timp, PAS a fost cel mai des defavorizat de contextul în care a fost plasat (de 15 ori), iar BECS a apărut cel mai des într-un context pozitiv în raport cu alți concurenți (de 10 ori). O tendință de plasare în context mai curând favorabil a fost observat și în cazul PPDA, care a avut 6 astfel de apariții, dar și PACE – cu 4 contextualizări favorabile. Nu în ultimul rând, PDM a apărut de două ori în context pozitiv, și niciodată în unul defavorabil. Ceilalți concurenți au fost favorizați/defavorizați astfel: BERU- 1/5, PLD și PPȘ – 1/1, AUR – două cazuri de defavorizare, PACCC și PDCM –câte un caz de plasare în context favorabil. Câteva materiale au avut un caracter publicitar, dar nu este marcată astfel, și au apărut în fluxul general de știri.

2.3. Concluzii generale și tendințe:

- În perioada 11 - 20 iunie 2021, cele 10 publicații online monitorizate au mediatizat evenimentele electorale preponderent prin intermediul știrilor.
- **Noi.md** a publicat cel mai mare număr de materiale relevante pentru contextul electoral, iar **Gagauzinfo.md** – cel mai mic număr.
- Cea mai mare parte a materialelor au fost publicate sub formă de text, dar au fost și materiale video și audio, într-o proporție mai mică.
- Cele mai multe materiale relevante s-au referit la domeniul politic, procesul electoral per ansamblu fiind mediatizat de peste 5 ori mai puțin.
- Toți concurenții înregistrați în cursa electorală au fost vizați în materialele jurnalistice ale celor 10 publicații, dar în proporții diferite.
- Cel mai des în calitate de protagonist a apărut concurentul electoral PAS.
- Alte surse mass-media au fost citate, cumulativ, cel mai des de către cele 10 publicații online.
- Materialele publicate de toate cele 10 instituții media monitorizate au fost disproporționate din punct de vedere al genului, în favoarea bărbaților, aceștia fiind citați de peste trei ori mai des decât femeile.
- Concurenții electorali BECS și AUR au fost cel mai des plasați într-un context pozitiv care i-a favorizat.
- Concurentul electoral PAS a fost cel mai des plasat într-un context negativ care l-a defavorizat.
- 7 din 10 publicații media monitorizate au promovat agenda unor concurenți electorali, direct sau indirect, și nu au prezentat informația în mod echilibrat.
- 3 din 10 publicații (**Actualitati.md**, **Kp.md** și **Noi.md**) au promovat deschis, direct și masiv concurentul electoral BECS, defavorizând cu aceeași intensitate concurentul PAS, dar și pe președinta Maia Sandu. **Actualitati.md** și **Kp.md**, în special, au avut în perioada de raport un comportament editorial asemănător, promovând intens concurentul BECS și exponenții PSRM. În același timp, ambele publicații au plasat PAS, dar și pe președinta Republicii Moldova Maia Sandu, în contexte defavorizante în materialele publicate. În cazurile acuzațiilor, insinuărilor etc., replica celor vizați/vizate a lipsit.

- Alte 3 publicații (**Gagauzinfo.md**, **Sputnik.md** și **Unimedia.info**), deși mai discret, au plasat mai des în contexte favorizante concurentul electoral BECS, și în contexte defavorabile – PAS. **Unimedia.info** a prezentat, numeric, și PPDA, PACE și PDM în contexte favorizante. Câteva materiale s-au pretat în continuare la categoria publicitate electorală, dar nu au fost marcate astfel, și au apărut în fluxul general de știri.
- O publicație (**Timpul.md**) a promovat agenda electorală a concurentului AUR, defavorizând și discreditând alți concurenți, în special PAS și BECS. **Timpul.md** a avut în continuare o politică editorială tendențioasă, evenimentele electorale și concurenții fiind prezentate/prezențați selectiv și cu o atitudine lipsită de echidistanță jurnalistică.
- 2 publicații (**Agora.md** și **Newsmaker.md**) au avut o politică editorială relativ echilibrată în raport cu toți candidații electorali. **Agora.md** a avut cel mai echidistant comportament editorial dintre publicațiile monitorizate.
- O publicație (**Realitatea.md**) deși per ansamblu a reflectat echidistant evenimentele electorale, a admis, în special în videouri, favorizări ale PAS și defavorizări în special ale BECS și PPDA. De asemenea, au fost atestate câteva cazuri de texte cu un conținut publicitar, care însă nu a fost marcat corespunzător.

2.4. Recomandări pentru publicațiile online monitorizate:

Actualitati.md, Kp.md și Noi.md:

- Pentru o informare corectă și pluralistă a publicului, este recomandabil ca publicațiile să țină cont de normele deontologice ale meseriei de jurnalist/jurnalistă, prezentând faptele în manieră echidistantă, inclusiv toate părțile vizate și opiniile lor vis-à-vis de faptele relatate. Codul deontologic al jurnalistului din Republica Moldova stipulează, printre altele că „*Jurnalistul trebuie să facă o distincție clară între fapte și opinii și să nu prezinte opiniile drept fapte*”. Același document mai precizează că „*Jurnalistul își exprimă opinia în mod onest și etic, fără a denatura deliberat fapte sau date*”.
- De asemenea, având în vedere rolul presei de a contribui la coeziunea, și nu la dezbinarea societății, este recomandabil ca publicațiile să se abțină de la propagarea unilaterală, subiectivă și tendențioasă a unor mesaje care pot forma o imagine incompletă a realității pentru public. Codul deontologic spune că „*Jurnalistul trebuie să obțină și să prezinte opinia tuturor părților relevante pentru subiect. Jurnalistul trebuie să demonstreze pluralitatea de opinii, chiar dacă nu este de acord cu acestea*”.

Sputnik.md:

- Pentru a răspunde cât mai mult și mai bine misiunii presei de a informa pluralist și cu bună – credință publicul, ar fi recomandabil ca jurnaliștii/jurnalistele să aibă în continuare mai multă grijă la formularea mesajelor, pentru ca acestea să nu favorizeze sau să defavorizeze anumiți candidați.

Gagauzinfo.md:

- Având în vedere statutul de publicație regională, foarte necesară pentru informarea adecvată a publicului din sudul țării, ar fi recomandabil ca instituția să atragă o atenție mai mare subiectelor electorale, prezentând beneficiarului/beneficiarei de informație mai multe detalii cu privire la campania electorală, concurenți, evenimente relevante etc., astfel încât populația să-și poată crea o opinie despre toți concurenții înscriși în competiția electorală.

Unimedia.info:

- Pentru o informare adecvată a publicului, este recomandabilă o mai multă acuratețe în prezentarea faptelor și a opiniilor cu referire la subiectele electorale, dar și mai mult echilibru în mediatizarea concurenților electorali.
- Tot acuratețe se cere și în ceea ce privește materialele care au elemente pronunțate de publicitate electorală, dar nu sunt incluse la rubrica destinată acestui tip de materiale. Codul deontologic stipulează faptul că *„Este obligatorie separarea clară a produselor jurnalistice de publicitatea comercială, de subiectele realizate în scop publicitar, de publicitatea politică (electorală). Publicitatea comercială, subiectele realizate în scop publicitar, publicitatea politică (electorală) trebuie marcate distinct și prezentate astfel încât să nu poată fi confundate cu produsele jurnalistice”*.

Agora.md:

- Ar fi recomandabilă o prezență mai mare a cetățenilor/cetățenelor în materialele jurnalistice referitoare la campania electorală.

Newsmaker.md:

- În continuare este bine să se atragă mai multă atenție imaginilor video preluate de pe paginile partidelor politice, ale concurenților electorali sau ale politicienilor/politicienelor. Adesea în aceste imagini sunt aduse acuzații sau sunt prezente etichetări etc., favorizând sau defavorizând astfel anumiți concurenți. Dacă redacția nu analizează aceste imagini, și nu prezintă, de exemplu, replicile celor vizați/vizate, atacați/atacate etc., ea încalcă normele deontologice de prezentare corectă, echidistantă a informațiilor.

Realitatea.md:

- Recomandarea cu privire la imaginile video este valabilă și aici.
- Nu mai puțin importantă este necesitatea de a prezenta diferențiat clar conținutul jurnalistice de cel publicitar. Codul deontologic amintește că *„Este interzisă informația publicitară mascată, prezentarea informației publicitare fără marcaj sau prezentarea acesteia drept produs jurnalistice”*.

Timpul.md:

- Redacția este îndemnată în continuare să respecte normele deontologice ale jurnalismului, asigurând o informare echilibrată și pluralistă a publicului cu referire la subiectele electorale. Abținerea de la promovarea agresivă a unui candidat, și prezentarea cu bună-credință a tuturor evenimentelor electorale relevante ar contribui la o informare diversă a publicului. Potrivit Codului deontologic al jurnalistului: *„Activitatea profesională a jurnalistului este incompatibilă cu diseminarea mesajelor interzise de lege (discursul instigator la ură, la homofobie, la antisemitism, la discriminare etc.), precum și cu activitatea de propagandă politică, religioasă și de agitație electorală”*.
- Nu în ultimul rând, ar fi recomandabilă o separare mai clară dintre fapte și opinii. Același Cod deontologic detaliază că: *„Materialele de opinie și cele factive trebuie delimitate astfel, încât oricine să poată face ușor distincția corespunzătoare între ele”*.